

Matti Hautalahti

Blue Vertigo - The Sign Out

Musiikkivideon keinoja vangita mielenkiinto

Opinnäytetyö

Kevät 2012

Kulttuurialan yksikkö

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Mediatuotannon suuntautumisvaihtoehto

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Mediatuotannon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Matti Hautalahti

Työn nimi: Musiikkivideo, Blue Vertigo – The Sign Out

Ohjaaja: Jukka Saarela

Vuosi:	2012	Sivumäärä: 55	Liitteiden lukumäärä: 1
--------	------	---------------	-------------------------

Tämä opinnäytetyöni kirjallinen osuus käsittelee musiikkivideon tekemistä yhteelle nimeltä Blue Vertigo kappaleeseen The Sign Out. Työssä käsitellään kaikki vaiheet tämän videon teosta aina esituotannosta valmiiseen lopputuotteeseen asti.

Video on bändille eräänlainen käyntikortti musiikistaan ja henkilöistä itsestään heidän ollessaan vuorovaikutuksessa keikkapaikkoihin, uuteen ja vanhaan kuulijakuntaan sekä levy-yhtiöihin. Mielestäni musiikkivideon tarkoitus on tuoda esiin bändin luonnetta ja tyyliä.

Koska vaikutan itse sekä musiikkivideon tuotantoryhmässä että bändin jäsenenä, täytyy minun omaksua uudenlainen rooli oman bändin ja itseni ohjaajana videon tuotannollisesta näkökulmasta ja päinvastoin bändiläisenä ymmärtää tuotannollisia näkökulmia ja vaatimuksia videon suhteen.

Toimin itse esituotannon ja tuotannon suunnittelijana, mutta minulla oli kuvauksissa apuna neljä henkeä käsittävä työryhmä, jolta sain neuvoja ja mielipiteitä koko tuotannon ajan.

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of culture and design

Degree programme: Cultural management

Specialisation: Media management

Author/s: Matti Hautalahti

Title of thesis: Making the music video; Blue Vertigo – The Sign Out

Supervisor(s): Jukka Saarela

Year: 2012 Number of pages:55 Number of appendices:1

This literary part of my thesis handles a making of music video for the band called Blue Vertigo for their song The Sign Out. I deal with all the phases from pre-production to the completed end product.

The video is a some kind of business card for the band about their music and its members when they interact with music venues, new and old audience and record labels. I think that music videos must adduce bands personality and style.

Because I play in the band and I am also the director of the music video, brings it a whole new dimension to my work. I must direct the band and myself in the video and on the other hand, think about the productional point of views at the same time.

I operate as a planner of the pre-production and production, but I had four members in my film crew during the filming and I got plenty of tips and opinions during the whole production.

Keywords: music video, production

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Käytetyt termit ja lyhenteet	5
1 JOHDANTO	7
2 VANHAN IDEAN TUOMINEN PÄIVÄNVALOON.....	9
3 MONITAHOINEN ESITUOTANTO	11
3.1 Mitä musiikkivideolta vaaditaan?	11
3.2 Idean kehittäminen esituotannossa	15
3.3 Kuvauspaikkojen vähyys ja vaatimukset	18
3.4 Valmistautuminen kuvauksiin	19
3.5 Valmistelevä päivä	22
4 TUOTANTOPÄIVÄT	26
4.1 Ensimmäisen kuvauspäivän tapahtumat.....	26
4.2 Rumpujen kuvaukset toisena tuotantopäivänä.....	30
4.3 Yksin tekeminen tuotannossa	33
5 KATSOJAN HUOMION VANGITSEMINEN.....	36
5.1 Tylsän musiikkivideon pelko.....	36
5.2 Huomiopisteiden käyttö	38
5.3 Leikkaus ja sen saamat vaikutteet	40
5.4 Laulajan kasvaminen videolla	44
6 MUSIIKKIVIDEOTUOTANNON RAHOITUS	47
7 LOPPUMIETTEET	50
LÄHTEET	52
LIITTEET	55
LIITE 1. Budjetti.....	1

Käytetyt termit ja lyhenteet

Aallonmuoto	Äänen värähtelyä kuvaava käyrä editointiohjelmassa.
Adobe After Effects	Videon editoimiseen tarkoitettu tietokoneohjelma.
Avainnus	Tietyn värisen, yleensä vihreän tai sinisen taustan häivyttäminen pois videon editoinnissa.
Efektipelti	Rummuissa käytettävä symbaali, jonka tuottamat äänet ovat poikkeuksellisen erottuvia ja teräviä.
Genre	Musiikin laji, tai laatu (Mute sanasto 1998).
Green screen	Viherkangas. Taustalakana, joka on mahdollista häivyttää editoimalla näkymättömiin.
Huomiopiste	Kuvassa oleva ympäristöstä poikkeava kohta, tai tapahtuma, joka kiinnittää huomion (Leponiemi 2010, 80).
Klikki	Metronomi. Auttaa soittajaa pysymään oikeassa tempossa äänimerkkien avulla.
MTV- like	MTV –kanavalle 1980 –luvulla ominainen tyyli esittää nopeita leikkauksia ja kovaäänistä musiikkia..
Pikseli	Yksittäinen väripiste, joista muodostuu digitaalinen kuva.
Rumpufilli	Rummuilla soitettava, usein lyhyt iskusarja, jolla tuetaan muuta soitettua musiikkia kappaleen taitekohdissa tai muutoksissa.
Rumpukomppi	Rummuilla soitettua musiikin säestämistä.

Skarvi	Leikkauskohta siirryttäessä kuvasta toiseen kuvamateriaalissa.
Symbaali	Lyömäsoitin, kuten rumpujen lautanen.
Synkronoida	Tahdistaa kuva ja ääni.
Virveli	Rumpusetissä oleva rumpu, jonka lyöminen on tärkeä osa erilaisia komppeja ja rumpujen soittoa.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe muhi takaraivossani kenties huomaamattani pari vuotta, mutta silti se konkretisoitui itselleni vain hieman ennen sen esituotantoa. Laukaiseva tekijä oli yksinkertaisesti toimeen tarttuminen ja eräänlaisen loikan ottaminen oman mukavuusalueen ulkopuolelle eli oppimisen alueelle. Musiikkivideon tekeminen oli minulle vieras asia ja samaten tekniikka, jota siinä tulin käyttämään.

Musiikkivideon tekeminen omalle bändilleni on kuitenkin hyödyllinen aihe itselleni, ja se myös yhdistää saumattomasti kaksi jo pidempään harrastamaani asiaa: kuvaamisen ja musiikin. Siksi aihe tuntui lopulta omalta. Myös bändin näkökulmasta ilmaisesta musiikkivideosta ei kannata kieltäytyä.

Työni tarkoituksena oli tuottaa musiikkivideo bändin käytettäväksi musiikkimarkkinoilla Internetissä. Se on hyvä väline etsittäessä uutta yleisöä ja kontakteja levy-yhtiöihin sekä ylipäättään näkymiseen ihmisille. Internet mahdollistaa kustannustehokkaan tavan saattaa musiikki suurten väkimäärien kuultavaksi ja sen kautta selviää nopeasti myös musiikin suosio (King 2009,87).

Mielestäni kustannustehokkaan Internetin käytön musiikkimarkkinointiin on omaksunut jo niin moni, että erottuminen siellä on hankalaa. Kustannustehokkuus menettää helposti merkityksensä, jos näkyvyys on luokkaa neula heinäsuovassa. Mahdollisuus kannattaa tästäkin huolimatta hyödyntää, sillä Internetissä video on suuren potentiaalisen fanijoukon saatavilla. Lopputuotteesta käy ilmi bändin tyyli ja persoona, ja siitä välittyy energinen tunnelma, joka tukee musiikkia kuvauksen ja leikkauksen avulla. Pääpaino videossa on orkesterin jäsenien tuominen esiin katsojalle. Tämä tukee myös Jussi Saarisen (Saarinen 2011) näkemystä, jonka mukaan kaikki on siirtynyt nettiin ja kuinka musiikkivideo on bändille vain yksi pieni pala imagon rakentamisessa.

Tälle opinnäytetyöni kirjalliselle osuudelle valikoin tehtäväkseni selvittää musiikkivideoni visuaalisia keinoja, joilla katsojan mielenkiinto pidetään yllä videon

ajan. Tutkimusmenetelmänä käytin laadullisen tutkimuksen kautta tehtävää havainnointia. Havainnointia voidaan käyttää tapahtumiin, käyttäytymiseen, tai fyysisiin kohteisiin. Havainnointi sopii myös hyvin vuorovaikutuksen tutkimiseen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Työssäni havainnoin siten kuvaamaani ja leikkaamaani materiaalia löytääkseni sieltä kohtia, jotka vaikuttivat omasta mielestäni mielenkiintoisilta ja joiden käyttäminen lopullisessa leikkauksessa pitäisi minut katsomassa musiikkivideoa. Havainnoin siis itseäni ja kuvausmateriaalin minussa synnyttämiä reaktioita, joiden pohjalta valikoin työhöni päätyvää materiaalia. Kuvaus- ja suunnitteluvaiheessa vaikutin materiaalin syntymiseen kuvakulmien suunnittelulla ja esiintyjien ohjaamisella kameran edessä. Seuraavaksi käyn läpi tärkeät vaiheet projektini kannalta ja avaan niiden merkitystä itselleni, työlleni ja valmiiseen lopputulokseen.

2 VANHAN IDEAN TUOMINEN PÄIVÄNVALOON

Lopullinen ajatus musiikkivideon kuvaamisesta opinnäytetyökseni syntyi tammikuussa 2012 palaverissa opinnäytetyöohjaajan kanssa, kun pohdimme silloista ajatustani mainosvideon tekemisestä ja päädyttyäni lopulta kokeilemaan jotakin hieman haastavampaa tuotantoa. Bändin kesken olimme jutelleet kahvipöydässä useasti jonkinlaisen musiikkivideon tekemisestä, ja siitä syystä aihe ei tullut itselleni suurena yllätyksenä, vaan se oli odottanut jo vuosia takalalla tullakseen toteutetuksi.

Bändin soittajien kesken oli suunniteltu kuvaamista itse järjestelmäkameroilla, sillä Internetlevitykseen tehtävän musiikkivideon voi tehdä kelvollisesti jo valokuvakameroilla, jotka sisältävät videokuvausominaisuuden. Järjestelmäkameroissa myös teräväpiirtovideokuvaus on ollut jo tovin mahdollista (Tekniikan Maailma 21.04.2009). Kaikki eivät kuitenkaan kyseistä kapinetta omista, ja tarvitaan musiikkivideon tekemiseen suunnitelma ja näkemystäkin. Halvat editointiohjelmat ja Youtuben kaltaiset palvelut mahdollistavat itsenäisen artistin videoiden levittämisen vain murto-osalla niistä kuluista, mitä ammattimaisen musiikkivideon tekeminen ja levittäminen maksaa (King 2009, 104). Mielestäni ilmaisohjelmat ja ilmaiset julkaisukanavat eivät takaa menestystä, sillä hyvä video tarvitsee muutakin tuekseen kuin teknisen toteutuksen. Kappaleen on oltava tarttuva ja videon on tuettava sitä.

Nyt tehdessäni opinnäytetyötäni käytettävissä on koulun puolesta tuotantoon sopiva kuvausvälineistö. Koin oman videoni tekemiseen olevan ammattimaisemmat puitteet verrattuna siihen, mitä itse voisin tehdä nollabudjetilla koulun ulkopuolella. Palaveria seuranneina tunteina informoin bändini Blue Vertigo –yhtyeen jäseniä puhelimitse lähitulevaisuudessa kuvattavasta musiikkivideosta. Tähän kaikki suhtautuivat suurella mielenkiinnolla ja erittäin myönteisesti.

Tämä oli positiivinen ja kannustava lähtölaukaus projektilleni, sillä vain kaksi viidestä asuu kuvauskaupungissa Seinäjoella ja muut kolme pitkin Suomea

opiskellen kukin tahollaan. Yhteistä aikataulua saattaa olla kokemuksieni mukaan siten hankala löytää, mutta myönteinen asenne projektiin loi heti mielikuvan sen järjestymisestä, vaikka joitain uhrauksiakin pitäisi tehdä. Kun kaikkien jäsenten myönteinen vastaus videon tekemiselle tuli, oli selvää, että video kuvataan, ja siirsin saman tien ajatukseni esituotannon kehittämiseen.

3 MONITAHOINEN ESITUOTANTO

3.1 Mitä musiikkivideolta vaaditaan?

Musiikkivideon lyhyt historia ulottuu muutaman vuosikymmenen päähän. Ne kehiteltiin markkina- ja promootiovälineiksi 1970-luvun alussa, joilla levy-yhtiöt tavoittelivat uutta yleisöä myyntitilaisuuksissa. Ne olivat halpa, helppo ja nopea tapa esitellä uusia esiintyjä tai levytyksiä. (Tikkanen 1997.) Mielestäni niiden käyttötarkoitus ei ole muuttunut vuosien saatossa, vaikka esittämiskanava on siirtynyt Internetiin. Mielestäni musiikkivideoiden tekemisen helppous on kaksiteräinen miekka, sillä nyt verkko on pullollaan videoita, joiden seasta on vaikea erottaa. Hyväkin video voi jäädä huomiotta.

Sisäistettyäni ajatuksen musiikkivideon tekemisestä pohdin, millaisia tekijöitä minun olisi otettava huomioon. Musiikkivideon tekeminen oli itselleni ensimmäinen lajiaan, joten sen suunnitteleminen vaati muiden videoiden tarkastelua. Lähdin liikkeelle perusasioista eli siitä, mikä on musiikkivideo. Ryhdyin myös tutkimaan millaisilla elementeillä katsojan mielenkiinto on pyritty pitämään yllä visuaalisessa kerronnassa.

Suomalaisen musiikkivideon nouseminen maailman kartoille tapahtui juuri ennen 2000-luvun taitetta. Tätä ennen maassamme oli ollut musiikkivideoinnostusta ja sitä taustoittavaa toimintaa vuosikymmenen verran. Ääni- ja kuvatallennetuottajien liitto jakoi Muuvi -musiikkivideopalkintoja vuodesta 1993 ja seuraavana vuonna starttasi Oulun Musiikkivideofestivaalit jakaen myös Pumpeli –palkintojansa. Vuodesta 1995 toimintansa aloitti televisio-ohjelma Jyrki, joka näytti päivittäin suomalaisia musiikkivideoita ja jakoi sekin Jyrki Video Awards –palkintoja. (Alanen 2004,9.)

Tarkastellessa millaisia suomalaiset musiikkivideot ovat nyt, tutkin Muuvi -voittajia muutaman vuoden takaa, vuodelta 2008 (Musiikkituottajat 2012).

Kärkikolmikolmikosta löytyvät Nightwish-orkesterin (Nightwish 2008) The Islander ja Happoradion (Happoradio 2008) Che Guevara. Ensin mainittu on erittäin visuaalinen teos, jonka kuvallinen anti tukee laulutekstejä. Video näyttää mielestäni myös kalliilta ison orkesterin tekemältä videolta, jonka tekemiseen on käytetty paljon nykytekniikkaa ja tietokoneita. Leikkauksen rytmi jäljittelee kappaleen rauhallista rytmiä. Bändi on sijoitettu osaksi videon tarinaa ja tietokoneilla on rakennettu kokonainen maailma videon sisään.

Happoradion (Happoradio 2008) video sen sijaan edustaa toista ääripäätä, vaikka vielä selvemmin siinä näkyy tietokonetehosteiden jälki. Esiintyjät ovat muokattu kaksivärisiksi ja oikeastaan koko videossa on käytetty suurilta osin vain mustaa, valkoista ja punaista. Sanoituksia tuetaan konkreettisilla kuvilla. Soittaminen ja esiintyjät eivät ole pääosassa, vaan sanoituksen tarina. Videon sisäinen maailma ei noudata tunnettuja fysiikan lakeja, vaan se muodostaa oman avaruutensa ilman näkyviä rajoja tai sääntöjä.

Maailmalla musiikkivideot saivat oman kanavansa jo paljon Suomea aikaisemmin. MTV-kanava aloitti ensimmäisenä oman musiikkivideoita esittävän televisio-ohjelmansa Yhdysvalloissa vuoden 1981 elokuussa. Sen ensimmäinen esitetty video oli The Buggles's:n Video Killed the Radio Star (The Buggles 1979). Kanavan aloittamisen jälkeen termistä MTV-like tuli synonyymi nopeasti liikkuville kuville ja kovaääniselle musiikille. Eräiden mielestä kanava ja sen visuaalinen tyyli muuttivat tapaa siitä, miten nuoret ajattelivat. Vaikka sen hyvistä ja huonoista vaikutuksista ei vuosien saatossakaan päästy yksimielisyyteen, oli selvää, että kanavalla oli mahtava vaikutus. Tätä vahvistaa vielä Washington Post -lehden kirjoitus 1980-luvulta, jossa MTV:n todetaan olevan kenties vuosikymmenen vaikutusvaltaisin yksittäinen kulttuurituote. (McGrath 1996,5-8.)

Tästä voi päätellä musiikkivideoiden vaikutuksen olleen ihmisiin suuri, samoin kuin niitä esittäneen MTV-kanavan. Ensimmäisessä MTV-kanavalla esitetyssä musiikkivideossa Video Killed the Radio Star (The Buggles 1979) on mielestäni hämmästyttävän paljon samoja piirteitä kuin noin 30 -vuotta nuoremmissa

musiikkivideoissa. Leikkaus mukailee kappaleen tempoa ja rytmikkää, kamera on paljon liikkeessä ja välillä kuvataan koko bändiä soittamassa. Välillä näytetään musiikkivideon mahdollista tarinaa tukevia kuvia. Juuri näitä samoja piirteitä löytyy nykypäivänä tehtävistä musiikkivideoista. Mitään isoja käänteentekeviä mullistuksia ei siis mielestäni ole tapahtunut yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Toki toisenlaisiakin esimerkkejä löytyy, esimerkiksi Massive Attack-yhtyeen musiikkivideosta 1990 –luvun alkupuolelta. Kappaleessa Unfinished Sympathy (1991) ei ole käytetty ainoatakaan leikkausta, ja video on kokonaisuudessaan kuvattu yhdellä otolla. Niinpä sen rytmittäminen leikkauksilla on ollut käytännössä mahdotonta. Silti kuvakerronta tukee täysin musiikkia ja sen tässä tapauksessa seesteistä tunnelmaa, vaikka kuvissa tapahtuu monenlaisia asioita jatkuvasti. Tämä osoittaa mielestäni osuvasti sen, että musiikkivideoissa ei ole selviä sääntöjä tai elementtejä, joita on noudatettava, jotta saavutettaisiin musiikkia tukeva tunnelman. Itse pidän tätä tärkeimpänä musiikkivideon ominaisuutena.

Opetushallituksen ylläpitämä verkkosivu (Median Maailma 2012) määrittelee musiikkivideon mediakurssin perusteissa seuraavasti:

Yleensä musiikkivideon tarkoitus on promotoida artistin kappaletta tai levyä, joten musiikkivideot ovat ikään kuin mainoksia. Videon tarkoituksena on vaikuttaa katsojaan imago- tai brandimainonnan avulla. Vertauskuvat (metaforat) ja kaavamaiset yleistyksen stereotyyppit ovat siis vahvasti läsnä musiikkivideoissa, ja juuri näihin kannattaakin kiinnittää huomiota analyysissä.

Yleensä musiikkivideoiden ilmaisu on nopearytmistä, tiivistä ja rikasta, ja sama pätee audiovisuaalisiin mainoksiin. Musiikkivideon kuvallinen kieli on usein sirpaleista ja korostaa siten populaarimusiikin kerroksisuutta: jotkut visuaaliset elementit heijastavat rytmiä, toiset heijastavat vaikkapa tiettyä melodiakulkua.

Musiikkivideon kuvakerronta jaksottuu yleensä kappaleen rakenteen mukaisesti. Osien vaihtuessa, esimerkiksi tultaessa säkeistöä kertosäkeeseen, voi tapahtua muutoksia myös kuvakerronnassa. Tanssilla ja tanssillisilla liikkeillä on usein tärkeä osa musiikin visualisoinnissa. Leikkaukset osuvat yleensä musiikin iskuille, neljäsosille. Myös kuvan tapahtumat, vaikkapa räjähdykset, putoamiset tai autojen liikkeet, voidaan rytmittää musiikin mukaan. (Median Maailma 2012.)

Itse ymmärrän musiikkivideot tekijän näkökulmasta pelikenttänä, jossa sääntöjen noudattaminen ei ole etusijalla vaan eteneminen kappaleen tunnelmaa noudattaen. Sääntöjen rikkominenkin voi olla elementti, joka erottaa videon edukseen muista. Mielestäni artistien päätavoite on tehdä kappaleita eikä musiikkivideoita. Musiikkivideot ovat artistin markkinoinnin apuväline, muodostaen samalla oman taidemuotonsa. Niinpä myös ehdottomien sääntöjen laatiminen taiteen tekemiseen kuulostaa jo lähtökohtaisesti vaikealta.

Toki siihen voidaan käyttää myös tukena ilmaisukeinoja, joita esitellään opetushallituksen laatiman oppimateriaalin (Median Maailma 2012) kuvauksessa. Niiden pakonomaiseen hyödyntämiseen en näe mitään syytä, eikä niiden puuttuminen tee musiikkivideosta epäonnistunutta. Itse tuumailin käsikirjoitusvaiheessa, mitä kappale tarvitsisi tuekseen visuaaliselta puolelta ja miten voisi korostaa laulun tunnelmaa ja pitää katsojan mielenkiintoa yllä.

Lisämausteen työhöni tuo sen esittämiskanava, Internet. Videopalvelut, kuten Youtube, ovat pullollaan artistien musiikkivideoita ja toki muitakin tuotoksia. Oman työn esille saaminen katsojan silmien eteen on sen helposta lähtökohdasta huolimatta vaikeaa. Lataaminen onnistuu helposti, mutta videossa tulisi olla jotain, että sitä myös katseltaisiin lukuisten muiden joukosta ja se pitäisi mielenkiinnon yllä.

Sony Music Finlandin toimitusjohtaja Kimmo Valtasen (Valtanen [25.08.2010] Koposen [25.08.2010] mukaan) mielestä nettiin ladattavan videon tulisi

yksinkertaistaa sen esittämiä asioita ja yllättää katsoja jollain tavalla. Vaikutus katsojaan on tehtävä nopeasti, ennen kuin toinen video vie huomion toisaalle. (Valtanen [25.08.2010] Koposen [25.08.2010] mukaan.)

3.2 Idean kehittäminen esituotannossa

Itselläni oli vapaat kädet musiikkivideon ideoimiseen, ja pidin mielen avoinna tuleville ideoille sulkematta mitään pois. Bändin puolesta vastuu toteutuksesta oli täysin minulla. Katselin musiikkivideoita mahdollisimman erilaisista genreistä ja sisäistin niistä joitakin ajatuksia, joita mahdollisesti voisin käyttää omassa työssäni. Koska bändimme musiikki edustaa raskaampaa kaarta, löytyi siten sen genren artistien videoista paljon toteuttamiskelpoisia ideoita.

Videon päädyin tekemään Blue Vertigo -yhtyeen kappaleeseen The Sign Out (Blue Vertigo 2010). Tyyliä kappaleen voisi luokitella metalli-, rock-, ja punk-tyyliseksi. Syitä juuri tämän kappaleen valintaan oli useita. Kappaleen kesto, 3:25, on lyhin kaikista kappaleistamme, mikä ei kuitenkaan sinällään ole itseisarvo musiikkivideolle. Arvelin silti omien kykyjeni riittävän tähän paremmin kuin pitkästi toista minuuttia pidempiin muihin kappaleisiimme. En halunnut astua siihen miinaan, että haukkaisin liian ison palan ensimmäisellä yrittämälläni musiikkivideoiden saralla.

Sen lisäksi sävellyksestä löytyi muitakin ominaisuuksia, joita pidin hyvinä musiikkivideolle. Kappaleen rakenne on yksinkertainen ja siinä on osia, jotka tarttuvat helposti mieleen. Se on tietysti etu uuden yleisön tavoittelemisessa. Lisäksi laulu edustaa uusinta tuotantoa discografiassamme, joten vielä videon valmistuessa se vastaa parhaiten bändimme ilmettä. Sävellystekniseltä kantilta mutkia on vedetty normaalia suuremmaksi, mikä tuo esiin kappaleen energistä puolta. Juuri energisyys oli se tyyli, jota lähdin tavoittelemaan musiikkivideolle pitääkseni sen katsojalle mielenkiintoisena. Muissa kappaleissamme tämän kaltaiset asiat eivät korostuneet samassa määrin, joten valinta oli lopulta selkeä.

Karkeasti yksinkertaistettuna valitsemani kappaleen sanat kertovat päättyvästä mutkikkaasta ihmissuhteesta, joka on mielestäni teemaltaan varsin yleismaailmallinen.

Valintaani helpotti huomattavasti se, että jo ennen varsinaista päätöstäni tehdä musiikkivideo juuri tähän kappaleeseen, olin suunnitellut päässäni kuvallisia ratkaisuja videoon ja erityisesti sitä, miten sen tulisin leikkaamaan. Tietyt kohdat ja videon tyyli olivat jo valmiina mielessäni, kun pääsin leikkausvaiheeseen. Se helpotti myös huomattavasti suunnitteluprosessia. Oikeammin kappale valitsi siis itse itsensä kuvattavaksi musiikkivideoksi, eikä minun tarvinnut pakottaa itseäni suunnittelemaan kuva kuvalta, miten sen kuvaisin, tai leikkaisin. Suoraviivaisen kappaleen valikoituminen varmisti samalla sen, että teen siihen puhtaan soittovideon ilman muuta juonta.

Myös musiikkivideo- ja mainosohjaaja Antony Bentley kertoo (Bentley [16.01.2006] Savolaisen [16.01.2006] mukaan) visualisoivansa työstettävää kappaletta sen purkuvaiheessa. Kuitenkaan mielestäni kaikkea kuvallista antia ei voi ottaa huomioon pelkästään kuvittelemalla leikkauksen kappaleen herättämien mielikuvien mukaan. Käytännön tilanteessa vastaan tulee usein ennalta arvaamattomia, lokaatiosta johtuvia ongelmia, jotka pakottavat muuttamaan käsikirjoitusta ja poikkeamaan etukäteen suunnitelluista kuvista.

Niinpä aloin visualisoida tarkempaa leikkausta alkuperäisen käsikirjoituksen pohjalta päähäni vasta, kun kävin läpi kuvattua materiaalia leikkausohjelmassa. Varsinkin näin ensikertalaisena en osannut huomioida kirjoitusta asioita etukäteen. Ennalta-arvattavasti jouduin tekemään poikkeuksia alkuperäisiin suunnitelmiini. Tämä vaihe oli tärkeä tutkimusongelmani kannalta, sillä materiaalista näin suoraan kohtia, jotka arvelin olevan tarpeeksi koukuttavia pitämään katsojan mielenkiinnon yllä.

Tehtyäni päätöksen soittovideon tekemisestä laulun sanoissa kulkeva lyhykäinen tarina ei joudu kuvallisen juonen varjoon. Huomio ohjautuu kappaleeseen, mikä

artistille on juuri se tärkein asia. Tällöin myös soittajat korostuvat ja heihin kiinnittää enemmän huomiota. Videon ollessa bändille ensimmäinen on yksi sen funktioista hakea tunnettavuutta bändille eikä niinkään videon käsikirjoittajalle, kuvaajalle tai mahdollisille näyttelijöille. En myöskään halunnut laittaa bändimme jäseniä näyttelemään, sillä kokemuksia siitä ei ole kenelläkään, ja näyttelemiseen ja näyttelijöiden ohjaamiseen vaaditaan ammattitaitoa. Usean vuoden kokemuksella ja bändin jäsenien tuntemuksella tiesin heidän vahvuuksien löytyvän musiikistamme, joten tyyliksi muodostui antaa musiikin puhua puolestaan ja soittajien yksinkertaisesti soittaa. Tällä tavoin bändi teki sitä, missä he ovat pathaimmillaan.

Tuumasin myös työryhmän osuutta projektissani pitkään ja päädyin lopulta tekemään tuotannon itsenäisesti lukuun ottamatta varsinaisia kuvauspäiviä. Koulun aikana muut tuotannot ja projektit ovat usein olleet ryhmissä tai pareittain, joten halusin testata itseäni kunnolla viimeisen kouluun liittyvän työn puitteissa. Kuvauspäiville hankin toki työryhmän, että pystyisin toteuttamaan oman osuuteni kameran edessä, sekä ohjaamaan tarvittaessa muita soittajia ja työryhmää, sekä pitämään kirjaa tapahtumien kulusta.

Ennen kuin olin löytänyt videolleni varsinaisen kuvauspaikan, minulla oli selkeä kivijalka musiikkivideolle haluamistani asioista. Video olisi ehdottomasti soittovideo ilman juonta. Kuvallisesti pääosassa olisivat soittajat, jolloin videoon tuotaisiin energisyyttä leikkauksen ja sommittelun avulla. Lopulta äänen ja kuvan olisi myös tuettava toisiaan ainakin rytmin kautta. Näillä rakennuspalikoilla pyrin saamaan lopputuloksesta eheän ja mielenkiintoisen kokonaisuuden.

3.3 Kuvauspaikkojen vähyys ja vaatimukset

Etsin maantieteellisesti maastosta erottuvia paikkoja, jotka näyttäisivät hieman poikkeavilta ja ennen kaikkea hyviltä musiikkivideon taustana. Aluksi kiersin konkreettisesti autolla ympäri lähiseutuja ja yritin palautella mieleeni sopivilta tuntuvia erikoisia kuvauspaikkoja. Näitä sopivilta tuntuvia paikkoja ei löytynyt kierrellessäni kuin yksi, mutta sekin oli välittömästi karsittava pois talvisten olosuhteiden estäessä pääsyn autolla viittä kilometriä lähemmäksi mahdollista kuvauspaikkaa. Tämä kuvaa myös hyvin, miten rajoittuneet olosuhteet ovat kuvauspaikan löytämiseen Suomen talvella, erityisesti olemattomalla budjetilla ilman rahaa tilojen vuokrauksiin. Tosin kuvauspaikalta vaatimani kriteeritkään eivät olleet välttämättä vaatimattomimmasta päästä.

Realismi siis tulee nopeasti vastaan asettaen mahdollisuuksien rajat valitettavankin lähelle. Talvisessa Suomessa on kylmä ja niukasti valoa, mikä on omiaan rajoittamaan ulkona kuvaamista. Ilman levy-yhtiön tukea budjetti on pieni, ellei jopa nolla. Kuvauskalusto, varsinkaan kamerat, ei kestä korkeita pakkaslukemia. Lyhyt valoisan aika saattaa venyttää kuvauksia ja nostaa rahan tarvetta suuremmaksi henkilöstön tai laitevuokrien kautta. Sähköäkään ei ole saatavilla missä tahansa, joten ulkokuvauksissa on varauduttava aggregaatin käyttämiseen. Huonot olosuhteet saattavat olla pahaksi yhteishengelle kuvauspaikalla, mikä heijastuu helposti videolle saakka. Varsin realistista on siis kuvata video talvella lämpöisissä sisätiloissa, jotta taattaisiin hyvät lähtökohdat onnistuneelle videolle. Antony Bentleyyn (Bentley [2006] Hämäläisen [2006] mukaan) mukaan riitelystä ja huonoista fiiliksestä kärsivät lopulta koko tuotanto, ryhmä ja lopputuloskin.

Törmäsin lopulta uutisjutun kautta Seinäjoella sijaitsevaan Kalevan kavinavetiaan, joka vaikutti kuvan perusteella juuri haluamaltani lokaatiolta kuvauksilleni. Ympäristö oli sopivan erikoinen ja auttaisi varmasti osaltaan pitämään yllä katsojan mielenkiintoa poikkeuksellisella miljööllään. Rakennus on tehty navetaksi, mutta se on toiminut lähinnä puolustusvoimien varastona ja osittain vuokrattuna

liiketilana. Uutisjutusta kävi ilmi, että tila on osittain tyhjillään vailla käyttötarkoitusta. Kävin tutustumassa paikkaan ja hankin myös luvat tilojen käyttämiseen maksutta.

Tämä prosessi vei esituotantoajastani lähes kuukauden päivät, sillä rakennuksen omistaja oli muuttumassa, ja se aiheutti tilanteeseen paljon epäselvyyksiä. Neuvottelin tilojen käytöstä yhteensä kolmen eri osapuolen kanssa: rakennuksen vuokralaisen, rakennuksen silloisen omistajan ja rakennuksen tulevan omistajan. Positiivisena seikkana kaikki suhtautuivat projektiini erittäin myönteisesti, mutta ongelmaksi muodostui lähinnä osapuolten keskinäinen yhteydenpito ja tiedonkulku, mikä viivytti prosessia. Kyselin lupaa suoraan organisaatioiden johtajistolta, jolloin heidän tavoittamisensa puhelimitse oli arpapeliä heidän kiireidensä vuoksi. Tämä kokemus opetti kuitenkin olemaan itse suoraan yhteydessä päättäviin tahoihin ilman välikäsiä, joilla ei ole asioissa suoraa päätösvaltaa.

Jouduin lopulta luopumaan tiloista, sillä niiden ollessa kylmät en voinut täysin luottaa kuvauskaluston toimivuuteen paikan päällä. Viikko ennen sovittua kuvausajankohtaa pakkaslukemat huitelivat reilusti yli kymmenen miinusasteen lukemissa. Tällaiset lukemat tekisivät kuvausolosuhteet varsin raaoksi kuvausryhmällekin. Lisäksi riittävä virransaanti muodostui kysymysmerkiksi. Hylkäsin tämän vaihtoehdon epävarmana ja päätin turvautua miettimääni B-vaihtoehtoon, sillä sovittu kuvauspäivämäärä lähestyi ja ennen sitä oli tehtävä paljon kuvauspaikkaa koskevia valmisteluja. Vaihtoehto B oli koulun esitystila ja green screen-kangas, mikä tietysti muutti projektini luonteen täysin erilaiseksi. Kokemukseni green screenin käytöstä oli pyöreä nolla.

3.4 Valmistautuminen kuvauksiin

Aloin välittömästi kerätä tietoa viherkankaan käyttämisestä ja erityisesti sen häivyttämisessä. Sitä löytyy paljon Internetiin ladatuista opetusvideoista. Useiden

tällaisten avulla sisäistin tekniikan siitä, miten vihreä taustakangas poistetaan. Niistä tajusin myös, miten tausta on valaistava, millaisia virheitä tulisi välttää ja miksi, jotta saataisiin avainnus onnistumaan kelvollisesti. John Jackmanin (2002, 180) mukaan kirkas valaistus ei ole tarpeellista mutta tasainen sitä vastoin on. Tämä kuulostaa helpolta, mutta käytännön tasolla valojen ja niiden etäisyyksien säätämistä tarvitaan paljon.

Tallennus varsinaisissa kuvauksissa tapahtui muistikortille digitaaliseen muotoon, eli kuvanauhoja ei tarvittu. Kuvausformaatiksi valitsin HD720x1280p50 resoluution 10 -bittisellä värimaailmalla. Tämä tarkoittaa, että kyseessä on teräväpiirtokuva, joita näytetään 50 kokokuvaa sekunnissa. Yksi kuva muodostuu 720x1280 pikselistä ja 10 -bittinen värimaailma ilmaisee värisävyjen määrää. Toisin sanoen video on korkealaatuista ja kestää hyvin jälkityöstöä. Tämän vuoksi se oli oivallinen valinta projektiini, sillä viherkankaan poistaminen ja värimäärittely helpottuvat laadukkaalla runsaasti värisävyjä sisältävällä materiaalilla.

Hankin kuvausryhmääni henkilökuntaa vastaamaan kukin heille suunnitelluista tehtävistä. Kokosin työryhmääni miettien heidän kokemustaan erityisesti musiikkivideotuotannoista ja kiinnostuksesta ylipäättensä musiikkiin. Pidin myös tärkeänä työkokemuksia aikaisemmista projekteista heidän kanssaan. Näin uskoin saavani kokoon työryhmän, joka on entuudestaan tuttu ja omaa tietotaitoa tämän kaltaiseen projektiin.

Seuraavaksi tein käytännön harjoitteita videokameralla. Kuvasin lyhyen koevideon vihreää seinää vasten koululla käyttäen apuna kameran edessä kuvausryhmän jäsentä. Sain käsityksen, siitä miten avainnusta käytetään videoiden liikkeen kanssa, vaikka se ei käytännössä eroa kuvan avainnuksesta juurikaan. Siirsin videon koneelle jälkikäsittelyä varten, ja tutkimme opettajan kanssa vihreän värin poistamista Adobe After Effects –ohjelmalla. Tässä prosessissa sain hyvän kokonaiskuvan käytännön työvaiheista, joita tulisin tekemään jälkikäsittelyssä.

Suunnittelin alustavan kuvakäsikirjoituksen itseni ja kuvaajan tueksi varsinaisille kuvauspäiville. Halusin pitää sen vain löysänä ohjenuorana käsikirjoitukselle, sillä päätin kokeilla ohjaustyyliä, joka jättää varaa improvisoinnille kameran edessä. Erityisesti laulajamme esiintymistyyli on reilusti ulospäinsuuntautunut, ja uskoin saavani tästä raikasta ja eläväistä kuvamateriaalia, jos pystyisin luomaan kuvaustilanteeseen vapautuneen ilmapiirin ilman ohjaajan ominaisuudessa jakelemiani vaatimuksia ja ohjeita. Lopulta kuvakäsikirjoitukseen tuli noin viisikymmentä kuvaa, joiden lisäksi niitä oli tarkoitus ideoida kuvaustilanteissa lisää luottaen improvisoivaan ilmapiiriin ja henkilökunnan kokemukseen.

Pidin yhteyttä bändin jäseniin kertoen heille, millaisissa olosuhteissa kuvaukset tehdään ja minkälaista työskentelyä heiltä odotetaan kameran edessä. Näin pyrin varmistamaan, että kenellekään ei tulisi kuvauspäivänä suuria yllätyksiä. Johtoajatus oli saada soittajat esiintymään keikkatilannetta vastaavassa mielentilassa. Sen lisäksi ohjeistin soittajia yhtenäiseen pukeutumiseen videolle. Kun oli selvää, että video kuvataan viherkankaan kanssa, päätin, että tausta saa myös jäädä videolle yksiväriseksi valkoiseksi. Tämä tukisi linjaani tehdä soittajista kuvallisen mielenkiinnon kohteita, vaalea tausta kun ei mielestäni itsessään ole hirvittävän mielenkiintoinen.

Soittajia määräsin siten pukeutumaan pääosin mustaan saadakseni aikaan suuren kontrastin kuvaan mustasta vaatetuksesta ja valkoisesta taustasta. Vihreän sävyt olivat luonnollisesti pannassa, sillä avainnus ei olisi silloin onnistunut kunnolla hahmojen hävitessä viherkankaan mukana. Laulajan olemukseen halusin enemmän räväkkyyttä alleviivaamaan hänen ulosantiaan, joten valikoimme hänen paitaansa punaista väriä.

Punaisen värin on todettu aiheuttavan nousevaa verenpainetta, kohonnutta pulssia ja lisäävän aggressiivisuutta. Länsimaissa sen katsotaan viestivän intohimoa ja rakkautta. (Hintsanen 2007.) Näin katsoin sen olevan oiva lisä vauhdittamaan energiseksi suunnittelemaani kuvakerrontaa. Toki punaisella värillä katsotaan olevan lukuisia muitakin miellelyhtymiä eri konteksteissa, mutta

huomioväriksi se oli myös varsin sopiva muuten väreiltään lähes mustavalkoiselle kuvalle.

3.5 Valmisteleva päivä

Tuotantovaiheen koittaessa käytin päivän kuvausryhmän kanssa kuvaustilojen järjestelemiseen. Tila oli minulle ennestään tuttu kouluni kautta. Aloitimme viemällä kuvaustilaan kaiken kaluston ja ryhtymällä laittamaan paikkaa valmiiksi. Pudotimme *green screenin* alas, koska sitä pidetään rullattuna ylhäällä kiinni puomissa katon rajassa. Tästä johtuen se on myös ruttuinen ja vaatii oikaisua, mikä tapahtuukin jo osittain itsestään, kun sen jättää riippumaan levitettynä. Sen lisäksi levitimme kangasta äärimmilleen sen kiinnityskohdista puomiin.

Viherkangas levitettiin siten, että se kulkee myös lattiaa pitkin kolmesta neljään metriä. Tällöin pystylle vihreälle taustalle jää vielä lähes saman verran pituutta ja asetelma mahdollistaa kokokuvien kuvaamisen artisteista siten, että viherkankaan edessä esiintyvä artisti voidaan kuvata jaloista päähän asti, ilman että viherkangas ei peittäisi koko kuva-alaa. Jackmanin (2002, 179) mukaan on tärkeää, että kameran edessä olevan esiintyjän ei tarvitse olla lähellä pystysuoraa viherkangasta, koska etäisyys vähentää vihreän värin heijastumista viherkankaasta. Tämä on eliminointi siksi, että editointivaiheessa vihreä väri muutetaan läpinäkyväksi ja tällöin heijastuksia ei saisi olla esiintyjissä. Mitä etäämmälle kangasseinästä pääsee, sitä vaivattomampaa on siitä varjojen eliminointi (Jackman 2002, 179).

Kankaan asettelun jälkeen ryhdyimme kasaamaan valaisuun tarvittavaa kalustoa. Kokeilujeni mukaan tärkeänä tavoitteena oli valaista viherkangas tasaisesti ja saada kuvissa näkyvä alue varjottomaksi, sillä myös tämä helpottaa editointivaihetta. Käytössämme oli suurin osa koulumme saatavilla olleista

videovalaisuun sopivasta kalustosta, ja myöhemmin haimme vielä kalustoa muutaman valaisimen lisää. Tästä huolimatta olisimme tarvinneet tietyn tyyppisiä valaisimia lisää, sillä tasaista ja pehmeää valoa tuottavat valaisimet olivat osaltaan liian tehottomia projektiimme, ja ne jäivät tehokkaampien pistemäisempien valojen jalkoihin.

Kuvaustilaa valaistiin sillä periaatteella, että kuvattava henkilö ja taustan viherkangas valaistaan molemmat erikseen omilla valoillaan (Jackman 2002, 177). Tämä tuntui haasteelliselta, sillä henkilön valaisuun tarkoitetut valot valaisivat tietenkin vähän myös taustaa. Tästä johtuen henkilöstä muodostui varjoja, joita koitimme eliminoida taas taustan valaisuun käyttämillämme valoilla. Periaatteena tasainen valaisu toimii, mutta käytännössä tasapainon löytäminen vaati runsaasti erilaisia kokeiluja valojen suunnasta aina niiden valovoiman himmentämiseen kalvoilla. Tällöinkin on usein päädyttävä kompromisseihin varjojen ja valojen kanssa.

Henkilön valaisuun kameran edessä käytimme päävalona 2 000 wattista valoa, joka ohjattiin tulemaan hieman kameran oikealta puolelta suoraan kohti esiintyjää. Kuvattavan henkilön täytevalona toimi 1 000 wattinen valaisin, jonka ohjasimme tulemaan kameran vasemmalta puolelta, noin 45 asteen kulmassa kuvattavaan henkilöön. Myöhemmin tehtyjen valaisuun liittyvien kokeiluiden jälkeen, kun taustan viherkangaskin oli valaistu, päädyimme laittamaan kaksi himmentävää kalvoa kummankin valon eteen, sillä tämä esti huomattavasti varjojen syntymistä esiintyjistä green screenin pinnalle. Toisaalta se myös pudotti valojen kirkkautta huomattavasti, joten valaistava henkilö oli juuri ja juuri tarpeeksi kirkkaasti valaistu. Lopulta päävalo oli esiintyjästä noin viiden metrin päässä ja täytevalo vain aavistuksen lähempänä. Tässä vaiheessa pienen ongelman muodosti vihreän värin vuotaminen viherkankaasta esiintyjän hartioihin ja päähän.

Jackman (2002, 180) kehottaa poistamaan vihreän värin vuotamisen hartioilta ja päästä vihreän vastavärillä eli magentalla. Laitoimmekin valon korkealle puomiin näyttämään suoraan alaspäin magentan värisen kalvon läpi. Valo oli kuitenkin liian

pistemäinen, ja se muodosti liian kirkkaan kohdan viherkankaalle ympäristöönsä nähden. Magenta valo kyllä eliminoi hieman vihreää, mutta sen tuoma haitta hyötyynsä nähden oli liian suuri, joten otimme valon pois kokonaan. Tässä tapauksessa olisimme tarvinneet lisää erityyppisiä valoja, sillä muu valaisukalusto oli jo valjastettu esiintyjän ja viherkankaan valaisemiseen. Hyvien neuvojen noudattaminen ja erityisesti niiden onnistuminen tuntui olevan paljon sidoksissa käytettävään tilaan ja kalustoon.

Tavoitteena esiintyjän valaisemisessa oli estää liika varjojen syntyminen pystysuuntaiselle viherkankaalle sekä sen tasaisuus ja varjojen poistaminen esiintyjän kasvoista ja soittimista sekä tietysti esiintyjän valaiseminen. Pulmalliseksi kohdaksi osoittautui lattia, koska esiintyjän valaisemiseen tarkoitetut valot tulivat noin 45 asteen kulmasta ylhäältä. Siten lattiaan lankesi varsin jyrkkiäkin varjoja esiintyjästä. Lattiassa olevien varjojen poistamiseen olisi kaivattu enemmän pistemäisiä valaisimia, mutta koska kalustoa ei ollut saatavilla lisää, täytyi tehdä kompromisseja.

Lattiaa näkyi vain kokokuvissa kameran edessä olleista esiintyjistä, joten enemmistö lampuista ohjattiin pystysuuntaisen taustan valaisuun ja lattialle ohjattiin valot artistin vasemmalta ja oikealta puolelta noin neljäkymmenenviiden asteen kulmassa. Tällä konstilla varjoja ei saatu täysin kitkettyä pois näkyvistä. Niinpä lopullisen ratkaisun löytyminen siirtyi jälkityövaiheeseen, jolloin ylimääräiset varjot olisi yksinkertaisesti rajattava kuvan ulkopuolelle, saatava poistettua viherkankaan poistamisen yhteydessä avainnustekniikalla tai vaihtoehtoisesti yritettävä poistaa ne maskien avulla.

Muun viherkankaan valaisu onnistui hieman helpommin. Asetimme artistin tasalta lattialta viherkankaan reunan kohdasta useita valoja noin neljäkymmenenviiden asteen kulmassa osoittamaan kohti pystykangasta. Aluksi valot olivat hieman alempana, mutta nostaessamme ne ja lisäämällä niihin kalvoja saimme eliminoidua varjot kohtalaisen onnistuneesti kuvassa näkyvältä viherkankaan alueelta. Tällä hetkellä meillä ei ollut vielä mahdollisuutta kokeilla valaistusta soittimien kanssa,

sillä bändi pääsi kokonaisuudessaan paikalle vasta viikonlopuksi. Tästä ei kuitenkaan ollut varsinaista haittaa. Merkitsimme lopuksi vielä teipillä valojen tarkat sijainnit seuraavien päivien kuvauksia varten, kun olimme muutoin tyytyväisiä alkuvalmisteluihin.

4 TUOTANTOPÄIVÄT

4.1 Ensimmäisen kuvauspäivän tapahtumat

Ensimmäisenä kuvauspäivänä lauantaina aloitimme kello kahdeksan aikaan aamulla järjestelemällä kuvauskohteen lopullisesti valmiiksi. Valaistusta tarkasteltiin ja kohennettiin sekä pientä hienosäätöä tehtiin. Kuvausryhmään sain mukaani jo aikaisemmin musiikkivideoiden kanssa työskennelleitä opiskelukavereita, joilla olisi jo tuntumaa siihen, miten kuvauksissa toimitaan. Itseni kannalta oli myös tärkeää, että tunsin jäsenet ja heidän työskentelytapansa, sillä silloin ei tarvinnut miettiä, miten kukin hoitaa oman tonttinsa.

Mukana kuvausryhmässä olivat Tommi Kilpiö, joka vastasi kuvaamisesta, Hanna Rinnankoski apulaisohjaajan ominaisuudessa sekä Pauliina Pajunen pitämässä kirjaa ja järjestystä kuvattavasta materiaalista. Kaikkien tehtävät olivat suurpiirteisiä ja niihin kuului myös muita tehtäviä. Lisäksi kuvausryhmän ulkopuolelta paikalla oli Sami Saarela eräänlaisen tarkkailijan roolissa. Itse toimin ohjaajana kuvausryhmässä, ja kuvausten aikana pääasiallisia tehtäviäni olivat pitää yllä tapahtumien kulkua, keskustella tarkemmin kameran kuvakulmista kuvaajan kanssa ja ohjeistaa sekä ohjata esiintyjiä kameran edessä. Tämän lisäksi esiinnyin tietysti myös itse kitaristina.

Etukäteen olin suunnitellut kuvaustilanteeseen noin kymmenen erilaista kuvakulmaa jokaiselle bändin jäsenelle. Tällöin kappale kuvattiin yleensä alusta loppuun, tai vaihtoehtoisesti vain osittain aina yhdestä kuvakulmasta, jonka katsoimme kuvakäsikirjoituksesta. Taustanauhan alkuun editoin noin sekunnin pituisen nuotin, hieman hiljaisuutta sekä niin sanotun klikin. Nuotti oli avuksi editointivaiheeseen kuvan ja äänen *synkronoinnissa*. Nähdessäni taustanauhan ja kameralla ottamani apuäänen ääniraidan *aallonmuodoissa* samankaltaisen kohdan raidan alussa pystyin sijoittamaan ne kohdakkain, ja tällöin kuva ja ääni oli

synkronoitu. Hiljaisuus ja klikki helpottivat kappaleen aloittamista oikealla hetkellä ja oikealla tempolla.

Kuvasimme muutaman oton jokaisella soittajalla käyttäen taustanauhana kaksikymmentä prosenttia nopeutettua kappaletta tarkoituksenamme hidastaa video sitten normaalinopeuteen editoinnissa. Tällöin esiintyjät soittavat tahdistettuna musiikin kanssa, mutta vaikutelma on tästä huolimatta hitaampi. Koska kappaleen tempo on varsin korkea jo normaalinopeudella, 148 iskua minuutissa, ei nopeutetun kappaleen soittaminen ollut kovinkaan helppoa.

Esiintyminen vaati tällöin huomattavasti enemmän keskittymistä ja tämä näkyy myös kuvissa. Soittamisen rentous on poissa. Tästä syystä nopeutettuja ottoja otettiin paljon lähikuvista, varsinkin sellaisista, joissa ei näy kasvoja. Juuri niistä tiukka keskittyminen näkyy parhaiten mikä muuttaa samalla tunnelmaa vakavammaksi. Muutenkin hidastusten teho korostuu paljon liikettä sisältävissä kuvissa, joten lähikuvat valikoituivat niihin siitäkkin syystä.

Ed Gaskellin mukaan (2003, 87) kuvakäsikirjoitus on henkilökohtainen apuväline suunnitellessa ottoja ja myös käytännöllinen työkalu kameran käyttäjälle. Itse käytin sitä muistiinpanona siitä minkälaisia kuvakokoja ja kuinka monta tarvitsen jokaisesta esiintyjästä. En yrittänytkaan hahmotella tarkkoja kuvia kuvakäsikirjoitukseen, vaan tarkistimme niistä kuvaaja Tommi Kilpiön kanssa suurpiirteiset rajaukset ja minkälaista kompositiota niillä oli tavoiteltu. Sen jälkeen vielä viilasimme rajauksia lisää kameran kanssa. Pelkkä kuvakäsikirjoitus ei mielestäni riitä kuvaajan ja ohjaajan väliseen kommunikointiin, vaan erikseen on vielä keskusteltava tarkemmin ainakin rajauksista ja kameran liikkeistä. Näin päästään paremmin haluttuun lopputulokseen.

Kuvakäsikirjoituksessa oli vain osa käyttämistämme kuvakulmista, sillä pidän työskentelytavasta, joka jättää tilaa toimia tilanteen mukaan. Niinpä suunnittelin osan otoista kuvausten ollessa jo käynnissä sen tunnelman mukaan, minkä

ajattelin toimivan siinä tilanteessa. Oma vaikutuksensa tähän oli myös kuvaustiimillä ja heidän näkemyksillään.

Myös henkilöohjauksessa jätin mielelläni tilaa improvisoinnille kameran edessä. Silloin esiin tulee yleensä asioita, joita on vaikea hahmottaa kuvakäsikirjoitukseen etukäteen. Tällöin esiintyjän persoonallisuudella on iso rooli ja jos henkilö on erityisen ulospäin suuntautuva, voidaan saada aikaan varsin raikkaan oloisia ottoja. Koska hain videolle samanlaista eläytymistä kuin keikkatilanteeseen, uskoin tämän toteutuvan parhaiten minimoimalla ohjauksen vain sijaintiin kameran edessä ja kertomalla, mitä tilanteessa haetaan.

Parhaiten ajatukseni vapaasta suorittamisesta onnistuikin kuvattaessa laulaja Eetu Ojaniemeä (Kuva 1), jonka ulosanti on muutoinkin voimakasta ja kappaleeseen eläytyvää. Kuvasimme ensin kaikilta soittajilta noin kymmenen suunniteltua ottoa eri kuvakokoja kuvakäsikirjoituksen mukaan. Sen jälkeen kuvasimme ottoja, joissa niin sanotusti tyyli oli vapaa. Näissä otoissa ilmapiiri oli selvästi vapautuneempi, kun taltioituna oli jo paljon hyvää materiaalia ja ottojen onnistumista ei tarvinnut miettiä. Lopulliseen videoon näistä otoista päätyi paljon hyvää materiaalia.

Kuva 2. Lauluosuuksien kuvaamista

Koska kaikilla orkesterin jäsenillä on hiljalleen pinttynyt oma tyykinsä ja tapansa esiintyä, taltioitui se myös kameralle. Näin osan liikehdintä on hillitympää ja soittamiseen fokusoituvaa, kun taas osalla eläytyminen ja heittäytyminen paistaa lävitse. Tämä näkyy myös lopullisella videolla, ja se tukee alkuperäistä ajatustani bändin jäsenten ja heidän persooniensa esittelemisestä videolla. Videon energisyys ei siten tulisi esiintyjistä, vaan enemmänkin tavasta leikata ja koostaa video.

Vapaa suorittaminen kuvaustilanteessa ei koskenut pelkästään orkesteria, sillä myös kamera sai liikkua vapaammin. Lopun ottojen kanssa annoimme myös kameran liikkua hieman vapaammissa puitteissa, ja tällöin kuvaaja sai toteuttaa

enemmän omia näkemyksiään. Lopulta puhutaan kuitenkin suppeasta alueesta, jolla kuvaaja operoi, sillä viherkankaan reunat rajoittivat kuva-alaa huomattavasti.

Rumpuja kuvattaessa toisena päivänä suoritimme myös sivuttaissuuntaisia kamera-ajoja, jolloin kuvien rajausta oli pitkälti kuvaajan näkemyksen mukaista. Tosin tässäkin tilanteessa ei ollut paljon varaa erilaisille vaihtoehdoille, sillä taustalla olevan green screenin reunat olivat yllättävän lähellä kuvan reunoja. Kameran ollessa liikkeessä tämä vielä erityisesti korostui.

Kokonaisuudessaan ensimmäinen kuvauspäivä sujui ilman suurempia murheita, ja päivän päätyttyä olimme suunnitellusta kuvausaikataulusta edellä pari tuntia. Ainoita huolenaiheita tässä vaiheessa olivat joidenkin varjojen näkyminen lattiassa kokokuvissa. Päivä loi kuitenkin hyviä edellytyksiä seuraavalle kuvauspäivälle, jolloin jäljelle jäivät enää rumpujen kuvaukset, ja ainakin itse sain lisää itseluottamusta päivän aikana.

4.2 Rumpujen kuvaukset toisena tuotantopäivänä

Toisena varsinaisena tuotantopäivänä, sunnuntaina, kuvasimme ainoastaan rummut, sillä olimme aikatauluista aavistuksen edellä ja olimme saaneet muun tarvittavan materiaalin jo ensimmäisenä kuvauspäivänä. Aloitimme rumpujen kokoamisen ja valojen asettelun varhaisesta aamusta kahdestaan rumpali Jussi Tuurinkosken kanssa.

Rumpukuvauksia varten rumpalimme Jussi oli käynyt vielä äänittämässä uuden rumpuintron kappaleeseen päivää ennen kuvauksia, mutta käytimme tästä huolimatta vanhalla introlla kulkevaa taustanauhaa. Rummut sen sijaan kuvattiin uutta versiota soittamalla suoraan vanhan taustan päälle. Tämä toi aluksi pienen jännitysmomentin, mutta viimeistään editoitaessa varmistui, että kaikki oli mennyt suunnitellusti ja uusi intro oli soitettu ammattimaisesti oikealla tempolla ilman taustanauhaa.

Muun kuvausryhmän saapuessa paikalle hieman myöhemmin emme kuitenkaan välittömästi päässeet kuvaamaan. Ongelmaksi muodostuivat rumpujen tuottamat heijastukset viherkankaasta, ja niiden eliminoimiseen käytimme vielä tunteja. Taustana ja lattiassa oleva viherkangas oli valaistu niin kirkkaaksi, että se heijasti vihreää väriä rumpujen kiiltäville pinnoille. Tällöin editoitaessa viherkangasta pois myös osa rummuista saattaa muuttua läpinäkyväksi ja kadota kuvista tai ainakin värjäytyä vihreäksi. Tässä tapauksessa kumpikaan lopputulos ei ole toivottava, mutta ensisijaisen tärkeää oli kuitenkin estää soittimen katoaminen kokonaan kuvista. Myöhempi tarkastelu osoitti, että myös muut soittimet olivat hieman värjäytyneet vihreäksi, kuitenkin paljon lievemmin kuin rummut.

John Jackmanin (2002, 180) mukaan yksinkertainen tekniikka estää heijastumien muodostumista viherkankaasta on valaista kangas himmeämmäksi kuin esiintyjä. Himmensimme kalvoilla viherkangasta ja saimme tällä tavalla pudotettua hieman heijastumia pois mutta emme kuitenkaan kaikkia. Himmennettyämme taustaa ongelmaksi muodostui taas varjojen lisääntyminen, joka aiemmin oli eliminoitu juuri kirkkailla, pistemäisillä valoilla. Haasteellista oli saada pysymään seinä sävyiltään tasaisena, niin ettei esimerkiksi kuvan toinen reuna näyttäisi kirkkaammalta kuin toinen. Tasapainon löytäminen varjojen ja heijastusten kanssa vaati kompromissia, jossa useilla valojen paikkojen ja tehojen muutoksilla kalvojen avulla löysimme kelvollisen balanssin.

Suuren osan heijastuksista saimme poistettua laittamalla rumpujen alle mustan maton (Kuva 3), joka esti varsinkin lattiasta tulevat viherkankaan heijastukset ja vähensi huomattavasti vihreän säteilyä. Tämä ratkaisi myös kätevästi lattiaan lankeavien varjojen ongelman, sillä mustassa matossa ei varjoja näkynyt. Taiteellisessa mielessä matto oli pieni särö kuvattaessa rumpuja, mutta se oli yksinkertaisesti järkevää sijoittaa välttääkseen iso työ määrä jälkikäsittelyssä. Pahimmassa tapauksessa rummut olisi kuvattava uudestaan heijastusten vuoksi, mutta nyt ei näin kuitenkaan käynyt.

Kuva 4. Rumpuosuuskien kuvaamista

Käyttämämme viherkangas on suorakaiteen muotoinen, eli sen kääntäminen pystysuuntaisesti olisi mahdollistanut rumpujen siirtämisen huomattavasti kauemmaksi taustaviherkankaasta. Tällöin myös vihreän valon säteily olisi heikentynyt paljon etäisyyden kasvaessa. Mutta koska olimme kuvanneet jo edellispäivänä samalta etäisyydeltä kielisoittimet, joihin myös vuoti hieman vihreää, en pitänyt tätä enää oleellisena, vaan minun täytyi hyväksyä pieni vihreän heijastuminen ja miettiä siihen ratkaisuja myöhemmin editointivaiheessa.

Kapeampi tausta olisi ollut ongelma kamera-ajollekin. Suunnitelmana oli ottaa rummuista ajoja, jolloin kamera liikkuu jalustan pyörien päällä sivusuunnassa vasemmalta oikealle ja päinvastoin. Tällöin kapeampi vihreä tausta olisi rajannut ajot kovin lyhkäisiksi, ja ne olisivat menettäneet osan tehokkuudestaan. Sen lisäksi oli otettava huomioon, että jalustan pyörät aiheuttavat kuvaan pienen nykäisyn

koko yhdistelmää työnnettäessä liikkeelle. Tällöin ajot oli aloitettava aina hieman kauempaa saadaksemme aikaan tasaiselta näyttävän kamera-ajon ilman nytkähdyksiä kuvassa.

Päästyämme eteenpäin edellä mainituista seikoista kohtasimmekin jo uuden pulman. Kun rummuilla soitetaan metallimusiikkia, on siitä lähtevä kova ääni luonnollista. Rumpujen soittamista on myöskin vaikea teeskennellä tai näytellä. Jo kuvamateriaalinkin puolesta oli siis selvää, että niitä soitettaisiin täysillä. Läpätunkevin ääni lähtee lautasista, ja tämän hillitsemiseksi kiinnitimme niihin korkeimpia äänentaajuuksia vaimentavat pehmikkeet. Luonnollisesti myös työryhmä oli osannut varautua kuulosuojaimilla.

Ongelmaksi muodostui taustanauhan äänen peittyminen rumpujen soiton alle. Rumpali ei pysynyt koko kappaleen ajan oikeassa tempossa, ja silloin kuvan tahdistaminen kappaleen kanssa olisi mahdotonta. Esitystilan kaiuttimet oli sijoitettu korkealle, joten ääni meni suoraan rumpalin ylitse. Lopulta nostimme taustanauhan äänenvoimakkuuden sellaiselle tasolle, että se kuului juuri riittävästi rumpujen soiton ylitse. Juuri enempää kuvaustilan äänentoistojärjestelmästä ei olisi tehoa lähtenytäkään, ja meteli oli erittäin kova. Hyvää tuuria oli se, että kuvausten aikaan vietettiin hiihtolomaa, ja viikonloppuna ei koulussa juuri muita tilojen käyttäjiä ollut.

4.3 Yksin tekeminen tuotannossa

Mietin jo alkujaan musiikkivideosta sitä, miten pystyn toimimaan itse kahdessa tehtävässä kuvausryhmän jäsenenä ja koko videon suunnittelijana sekä yhtenä bändin jäsenistä. Olisiko minulla liikaa lankoja käsissäni ja pystyisinkö tuottamaan videon, johon kaksoisroolini ei heijastuisi millään tavalla häiritsevästi? Nyt vaikuttaisi, että olen onnistunut pitämään kaikki langat käsissäni tyydyttävästi.

Työryhmän kokoaminen koko tuotantokaaren ajaksi esituotannosta jälkituotantoon olisi varmasti keventänyt työmäärääni huomattavasti, kun asioiden hoitamista olisi voinut jakaa. Ryhmä olisi kuitenkin valittava huolellisesti mieltien kokemusta ja tuntemusta musiikkivideoista. Työstä en voinut luvata palkkioksi muuta kuin lisää kokemusta. Aikatauluttaminen olisi ollut ehdottoman tärkeää ja erityisesti siinä pysyminen. Nyt yksin tehdessä aikataulut olivat lähes yksinomaan omissa käsissä, ja huomasin sen myös sopivan itselleni, kun yhdistin koulutyön ulkopuolisia menoja projektini lomaan.

Työmäärän koen myös tuntuneen kohtuullisena juuri sen vuoksi, että kykenin tarttumaan toimeen juuri minulle sopivalla hetkellä. Tärkeintä tietysti oli se, että musiikkivideon tekemisen koko prosessi kiinnosti minua paljon, ja halusin siten olla myös mukana tekemässä itse jokaista osa-aluetta oppiakseni niistä lisää. Niinpä huomasin ajattelevani videota paljon sen tekemisen ulkopuolellakin ja miettiväni ideoita sen tekoprosessiin jatkuvasti. Projekti tuntui kokonaisvaltaiselta, ja varsinaista rajaa sen tekemiselle ja muulle ajalle on jälkikäteen hankala piirtää.

Itselleni tärkeä motiivi tekemiseen oli se, että kyseessä oli video omalle bändille. Halusin tehdä asiat huolella, enkä ainoastaan opinnäytetyön suorittaminen mielessä. Videosta pitäisi olla kuitenkin markkinoinnin välineeksi, eikä se saisi ampua jalkaan yhtyettä näyttämällä huonosti tehdyiltä. Tässä mielessä käsikirjoituksen tekeminen itse tuntui myös helpolta, sillä tiesin etukäteen, mihin tämä yhtye taipuu, enkä lähtenyt väkisin hakemaan vaikeita rooleja bändiläisille kameran edessä esitettäväksi. Ulkopuoliselle käsikirjoittajalle olisi ollut huomattavasti vaikeampaa rakentaa toimivaa, juuri tälle orkesterille sopivaa käsikirjoitusta. Vähintään tämä olisi vaatinut perinpohjaisen, paljon aikaa vaativan tutustumisen yhtyeeseen.

Tuotantopäivinä kuvausryhmän valinta osoittautui onnistuneeksi, ja saimme kuvaukset sujumaan jouhevasti. Suuria yllätyksiä ei tullut ja monet kohtaamamme ongelmat olivat tiedostettu osaksi tämän kaltaista kuvaustilannetta etukäteen. Valitettavasti kaikkiin ei löytynyt kuvauksissakaan yksiselitteistä ratkaisua. Toiminta

kuvauspaikalla oli kuitenkin mutkatonta työryhmän tuntiessa toisensa suurilta osin. Tällöin ajatusten vaihtaminen oli luontevaa, ja juuri työryhmän kokemuksesta aikaisemmissa musiikkivideotuotannoissaan oli suuri hyöty. Tämä hyöty koostui pienistä vinkeistä ja keinoista tehdä asiat tavalla, jonka huomioiminen etukäteen saattaisi olla hankalaa ensikertalaiselle esimerkiksi viherkankaan tai valaistuksen säätämisen suhteen.

Työryhmän osuus ei loppunut täysin vielä tuotantopäiviin, sillä käytin sen apua vielä leikkausvaiheessakin. Näytin tekemääni työtä ja kysyin mielipiteitä ja mahdollisia muutoksia, joita videoon tulisi tehdä. Tämä esti sokeutumasta kokonaan omalle työlleen, ja toisaalta ulkopuolinen palaute varmisti myös minun olevan kokonaisuudessaan oikeilla jäljillä videon tekemisen suhteen. Nyt tuntuu, että tehdyistä virheistä huolimatta minun kannatti tehdä projektini pääasiassa itsenäisesti.

5 KATSOJAN HUOMION VANGITSEMINEN

5.1 Tylsän musiikkivideon pelko

Huomasin kuvauspäivinä työstäväni varsin rujoa videota ilman siirappisia lisäkuorrutuksia. Television värikylläiset sarjat ja populaarimusiikin täyteen ahdetut musiikkivideospektaakkelit olivat tästä kaukana. Mielestäni yltäkylläisyys on usein mielenkiinnon kohde nykypäivän musiikkivideoiden visuaalisessa annissa. Se on omiaan viemään huomiota itse musiikista, mutta toisaalta se saa videot näyttämään hienoilta. Itse lähdin tekemään videota musiikillinen puoli etusijalla ja, se laittoi miettimään, miten pidän kuvan yksinkertaisena mutta mielenkiintoisena.

Kehitin tutkimusongelmakseni mielenkiintoisten asioiden etsimisen kuvausmateriaalista musiikkivideolleni. Näiden asioiden olisi muodostuttava pienistä osasista, jotka koottuna yhdeksi pitkäksi aikajanaaksi eivät antaisi katsojan herpaantua. Koska tahdoin kuvata äärimmilleen pelkistetyin videon, tulisi mielenkiinnon kohteet löytyä leikkauksesta ja bändin jäsenien edesottamuksista. Ongelmaa käsittelin laadullisen tutkimuksen menetelmäsuuntauksen kautta, jossa pyritään käsittelemään kohteen laatua, ominaisuuksia, tai merkityksiä kokonaisuudessaan. Sitä voidaan tehdä useilla menetelmillä, joissa yhtenäisenä piirteenä ovat näkökulmat liittyen kohteen ilmaisuun, merkitykseen, tarkoitukseen, tai taustaan. (Jyväskylän yliopisto [Viitattu 09.04.2012].)

Haasteelliseksi tutkimusongelman teki se, että video on pelkistetty. Mielenkiinnon kohteita etsin havainnoimalla kuvaamaani materiaalia ja toki pyrin ohjaamaan jo kuvaustilanteessa herkullisia kohtauksia kameran edessä. Yritin siten vaikuttaa kuvamateriaalin laatuun ja ominaisuuksiin kuvausvaiheessa. Editoidessani leikkasin lähtökohtaisesti siis parhaita paloja yhteen, ottaen myös huomioon videon kokonaisvaltaisen sujuvuuden suhteessa musiikkiin. Videoni muodostui hitaasti aikajanelle kohdist, jotka poikkesivat edukseen edes hieman muusta kuvatusta materiaalista.

Suunnittelin tietoisesti musiikkivideon, josta on karsittu pois monia niissä käytettäviä tunnuksenomaisia elementtejä. Juonellisen kerronnan minimoin vain kappaleen sisältämään lyriikkaan. Taustalta häivytin kaiken mahdollisen mielenkiintoisen käyttäen viherkangasta ja muuttaen sen lopulta lähes valkoiseksi. Lisäksi leikkauksen tein siten, että yhdessä kuvassa esiintyy kerralla vain yksi henkilö. Pari kertaa leikkausvaiheen aikana mietin, onko videossa tarpeeksi sisältöä.

Kuitenkaan kukaan muu kuin videon tekijä itse ei pysty määrittelemään, millainen määrä sisältöä videolle on tarpeeksi ja riittää tukemaan itse kappaletta. Siihen ei myöskään ole olemassa ennalta määrättyjä lukemia, kuinka monta näyttelijää videolla tulee näkyä tai kuinka monta minuuttia musiikkivideosta on juonellista tarinaa. Eikä videoilla ole myöskään yhtä tiettyä tekijää, joka takaa katsojien mielenkiinnon musiikkivideota kohtaan. Niinpä katsoin lopuksi onnistuneeni päämäärässäni pitää kiinni käsityksestäni, jonka mukaan musiikkivideoilla ei ole selviä sääntöjä. Tätä ohjenuoraa toteutin videossani karsimalla pois monia useasti käytettyjä musiikkivideon osasia ja korostamalla erityisesti jäljelle jääviä. Huomasin myös pitäväni tyylistä karsia pois asioita ja jättää jäljelle kaikkein olennaisimpia asioita.

Jättämällä pois asioita olen samalla korostanut juuri niitä elementtejä, joita olen halunnut. Kun kuvissa näkyy vain soittava orkesteri, jää informaatiotulvassa tilaa enemmän sanoitukselle ja musiikille. Näistä muodostuva kappale on myös itselleni ja bändille tärkein elementti musiikkivideolla. Jättämällä taustan valkoiseksi orkesterin jäsenet korostuvat, ja heidän liikehdinnästäan tulee videon katsonnallinen anti. Yksi tavoitteistani oli orkesterin esitleminen ensimmäisen musiikkivideon kautta, ja näin koen siinä myös onnistuneeni. Mutta vaikka olenkin varmistanut, että videossani tulevat esiin ne seikat, jotka haluan, on taattava jotenkin myös katsojien pysyminen reilut kolme minuuttia videon parissa. Seuraavaksi esittelen muutaman musiikkivideollani näkyvän keinon, jotka varastivat oman mielenkiintoni havainnoidessani kuvamateriaalia ja yhdistellessä

sitä aikajanelle. Näillä konsteilla olen yrittänyt saada mielenkiinnon pysymään myös katsojan yllä.

5.2 Huomiopisteiden käyttö

Kari Leponiemen mukaan katselija keskittää katseensa liikkeeseen tai ulkonäkönsä tai värityksensä vuoksi ympäristöstään poikkeavaan kohteeseen. Punaista hän pitää eniten huomiota herättävänä värinä. (2010, 80.) Itse pyrin pitämään videossani mielenkiintoa yllä juuri pitämällä sen soittajat jatkuvassa liikkeessä ja tekemässä ajoittain jotain, joka eroaa muusta liikkeestä.

Musiikkivideossani liikettä on jatkuvasti, mutta se koostuu ainoastaan esiintyjien tekemästä liikehdinnästä. Oikeastaan tässä ei siis ole mitään musiikkivideolle erikoista. Jatkuva tasainen liike ei voi kuitenkaan mielestäni yksin toimia jatkuvana tehokkaana huomiopisteenä. Tällöin liikkeen yläpuolelle ei nouse tasaisesta liikehdinnästä mitään, joka tekisi siitä mielenkiintoisen. Yksitoikkoisen liikehdinnän katsomiseen turtuu. Käytettäessä liikettä huomiopisteenä se ei voi olla kovin pitkäkestoinen.

Ratkaisin tämän ongelman seuraavalla tavalla: Joissakin kohdissa soittajat tekevät jotain poikkeuksellista liikehdintää, kuten soittavat kitaraa erityisen isolla käden heilautuksella, nyökyttävät päätään musiikin mukana tai tekevät muuta, mikä siten nostaa tämän suorituksen muun tasaisemman liikkeen yläpuolelle. Tällä tavoin muodostin liikkeen avulla huomiopisteitä musiikkivideoon, jotka erottuvat myös muusta liikehdinnästä.

Useimmiten tällainen hetki syntyi soittajien eläytyessä musiikkiin. Tällä tavoin yritin varmistaa mielenkiinnon pysymisen yllä käyttämättä muita huomiopisteitä kuin soittajaa itseänsä. Oikeastaan kuva ei muita mahdollisuuksia antanutkaan. Onhan taustanakin vain puhdas valkoinen väri. Myös värejä käytin huomiopisteinä mutta

vain niukasti. Laulajan erotin muista soittajista punaisella huomiovärillä vaatetuksessa, muiden seisaaltaan esiintyvien pukeutuessa pääosin mustaan.

Tämän tein siitä syystä, että pidän laulajan yksilöllistä osuutta laulun ja videon kannalta muita tärkeämpänä. Onhan laulaja usein, myös tässäkin tapauksessa, eräänlainen ryhmänsä keulahahmo. Muun yhtyeen ohjeistin mustaan pukeutumiseen saadakseni soittajista valkoiseen taustaan mahdollisimman suuren kontrastin. Rummut muodostivat kirkkaankeltaisella värityksellään piristävän yksityiskohdan ja siten myös oman huomiopisteensä musiikkivideon muuten hyvin pelkistettyyn värimaailmaan.

Musiikkivideoni värimaailmassa halusin korostaa kontrastisuutta lisää värimäärittelemällä sen vaaleita ja tummia värejä kauemmas toisistaan. Mielestäni tämä toi teoksen kokonaisuuteen lisää voimakkuutta, ja se sopi yhteen myös kappaleen tyylin kanssa. Pudotin myös värikylläisyyden arvoja alemmas karsien värimaailmasta kirkkaimpia värejä pois, että kokonaisuus olisi lähempänä mustavalkoista sisältäen kuitenkin joitain haaleita värejä. Tällä kaikella pyrin saamaan aikaan epätodellisen värimaailman, joka poikkeaa luonnollisista väreistä. Mielestäni luonnolliset värit olisivat olleet katsojalle tylsemmät. Kokonaisvärityksellä muodostin myös väreistä yhden kiinnostusta herättävän elementin.

Leponiemen mukaan huomiopistettä pitämällä pitkään samassa kohdassa kuvan katsominen alkaa ennen pitkää tuntua puuduttavalta. Huomiopisteen jatkuva siirtely kuvan laidasta toiseen taasen aiheuttaa rauhattomuuden ja sekasortoisuuden tuntemuksia. (2010, 82.) Itse suunnittelin tarkoituksella useista kuvista sellaisen, joka vie katsojan huomion kuvan keskeltä sen toiseen reunaan siirtämällä kuvassa olevan esiintyjän paikkaa.

Tätä keinoa käytin rikkomaan kuvan rytmiä huomioiden myös musiikin tapahtumia taustalla, eli usein valitsin leikkauskohdaksi esimerkiksi rumpalin iskun virveliin tai efektipeltiin. Symbaalin tuottama ääni on kyllin pistävä erottumaan kappaleen

muusta äänimaailmasta ja yhdistämällä se kuvaan antaa se roimasti lisäpotkua leikkaukselle. Tällöin musiikista nousi esiin eräänlainen huomiopiste kuvan tueksi. Varoin vaihtamasta hahmon paikkaa kuvassa liikaa, sillä tehokeinoilla on taipumus menettää tehonsa liikaa toistettuna. Tällä konstilla koitin saada videooni lisää arvaamattomuutta ja sitä kautta saada sen mielenkiintoisemmaksi.

5.3 Leikkaus ja sen saamat vaikutteet

Jo etukäteen suunnittelin, että musiikkivideoni tarkemmat piirteet hahmottuvat vasta leikkausvaiheessa, kun kaikki materiaali on käyty läpi. Tällöin olen havainnut jo suuren osan materiaalista, jota haluan käyttää, ja video alkaa muodostua päässä valmiimmaksi. Leikkaaja on kokonaisuuden rakentaja, jonka vastuualueeseen kuuluvat rytmin ja rakenteen luominen sekä draamallisten nyanssien luominen ja materiaalin kiteyttäminen (Laitinen, Raike ja Viikari. [Viitattu 09.04.2012].)

Kuvan leikkauksella pyrin ensisijaisesti noudattelemaan kappaleen rytmiä ja kappaleen soitannollisia asioita. Se on myös yksi keinoista, joilla etsin ratkaisua tutkimusongelmaan, eli miten pidän katsojan mielenkiinnon videon parissa. Leikkauskohdat rytmitin usein rumpujen soittoa mukaillen ajoittaen skarvit virvelin iskulle, tai symbaalien lyönneille. Vältin kuitenkin tekemästä tätä liikaa, sillä liika toisto sai aikaan töksähtelevän vaikutelman ja katsominen muuttui tökkiväksi. Lisäksi mielenkiinto kirposi heti videosta.

Tällöin rytmitin leikkauksiin osia, jolloin skarvit eivät mukaile kappaleen rytmikkaa, kuten rummut iskuja, vaan ne menevät eteenpäin omilla ehdoilla noudatellen kuvassa tapahtuvaa liikettä. Tämä tasaannutti leikkauksia ja sai musiikkivideon etenemään luonnollisemmin. Rumpujen iskujen mukaiset leikkaukset toimivat siten enemmän tehokeinoina kuin punaisena lankana leikkauksessa, ja yhdessä rytmiä mukailevista ja mukailemattomista skarveista syntyi tasapainoinen kokonaisuus.

Musiikkivideo-ohjaaja Antony Bentley kehottaa (Bentley [2010] Savolaisen [2010] mukaan) ohjaajia hakemaan musiikkivideoihin inspiraatiota mahdollisimman laajalla skaalalla, esimerkiksi valokuvaamalla, piirtämällä tai kuuntelemalla musiikkia. Tätä kautta on hänen mukaansa mahdollista kehittää musiikin visualisoinnin taitoa. (Bentley [2010] Savolaisen [2010] mukaan.) Itse katselin suunnitteluprosessin aikana paljon musiikkivideoita mutta myös televisiosarjojen alkutunnuksia, jotka ainakin amerikkalaisissa tuotannoissa ovat varsin visuaalisia ja näyttäviä.

Sain niistä pari ajatusta, jotka siirsin oman videoni alkupuolelle kuitenkin melko huomaamattomasti ja epäsuorasti. Mainituista ideoista epäsuorempi ja yleisesti käytetympi on toisen kitaristin, Markku Hakolan, esiintyminen kolmessa perättäisessä kokokuvassa musiikkivideon alussa, jossa hän poimii kitaransa maasta. Kaikki kuvat ovat samasta noin 10 sekunnin pituisesta otosta, joista jokaisen perättäisen kuvan välistä on leikattu pari sekuntia pois. Näin kokonaisuudesta syntyy eräänlainen töksähtelevästi etenevä animaatio.

Toinen toteutus on suurempi visio televisiosarjojen alkutunnuksista, mutta lainaus on melko huomaamaton. Siinä kolme perättäistä kuvaa esittelee bändin kolme eri hahmoa soittamassa kukin omassa kuvassaan, kuten televisiosarja esittelisi näyttelijöitensä alkutunnuksen aikana. Tällä rinnastuksella tuon myös esille, että musiikkivideo on ensimmäinen ja orkesterikin vielä melko uusi, joten sen jäseniä myös esitellään konkreettisesti kuten TV-sarjan alussa. Huomioitavaa tässä on myös leikkauksen rytmittäminen vasta tahdin toiselle iskulle, kun useimmiten leikkauskohta osuu suoraan tahdin alkuun. Näillä ideoilla pyrin saamaan videoon tuoreutta ja vaihtelua sekä tietysti löytämään vastauksia tutkimusongelmaani, miten pidän katsojan kiinnostuneena?

Rumpujen soitossa videolle leikkaamiini kuviin päätyivät usein kappaleen osien lopussa tai vaihdoksissa soitettavat rumpufillit. Niillä pyritään korostamaan tai täyttämään kappaleen taitekohtia (Mäkelä, A. & Mäkelä, O. [Viitattu 10.04.2012].)

Filleissä soitto poikkeaa totutuista suorista rumpukompeista ja on näyttävämpää. Suoran komppaamisen näyttämistä pyrin hieman välttämään ja näytinkin sitä vain muutamassa nopeassa leikkauksessa sen yksitoikkoisuuden vuoksi. Samaa yksitoikkoisen liikkeen näyttämistä pyrin välttämään muillakin soittimilla, sillä sen tuottama liike ei ole tarpeeksi näyttävää.

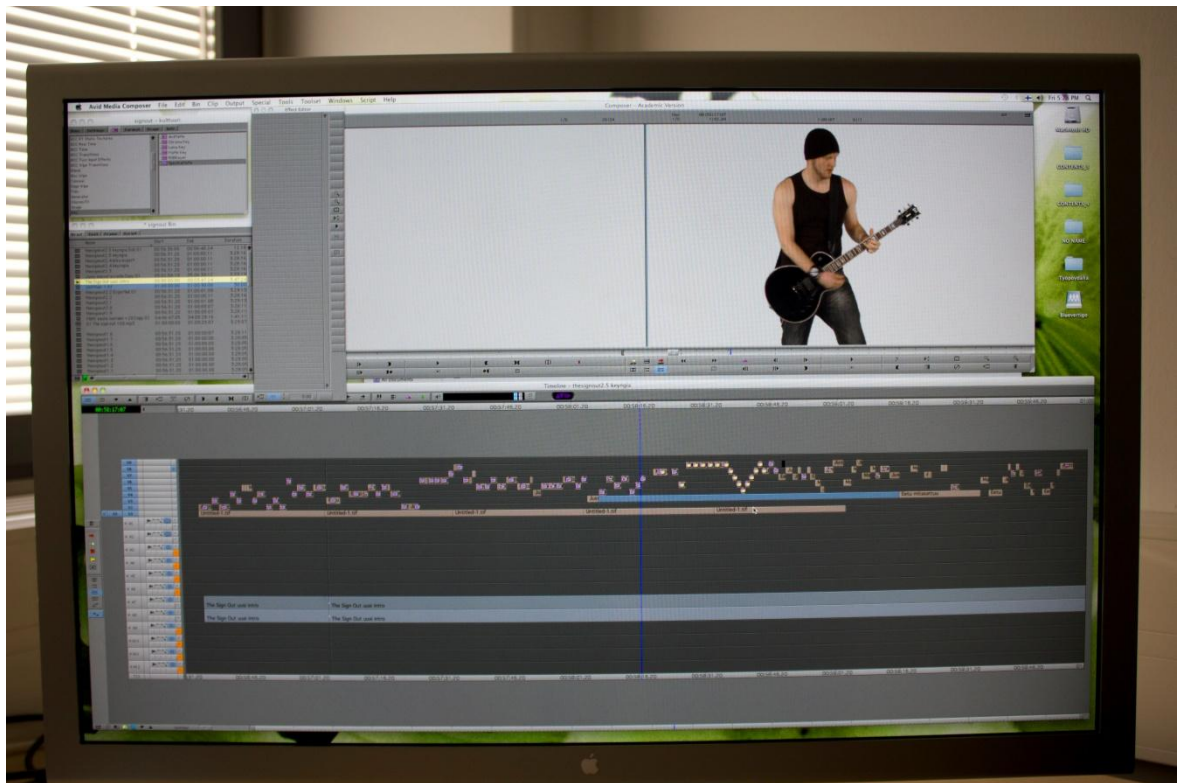
Fillejä leikatessa kokeilin tyyliä, jossa rumpujen iskuista koostuvaa sarjaa ei näytetä aivan viimeiseen iskuun saakka. Leikkasin kuvan toiseen juuri ennen sarjan viimeistä iskua, jolloin syntyi vaikutelma, että katsoja näki iskun vaikka todellisuudessa kuuli sen ainoastaan äänen kautta. Tällä tavoin kappaleen osien väliset leikkaukset saivat parissa kohdassa lisää jouhevuutta ja kuva ja ääni täydentyivät keskenään.

Oma osansa leikkauksessa on suvantovaihe kappaleen puolivälin jälkeen. Tällöin kuva leikataan yllättäen mustaan laulun pysähtyessä ja soitinten lakatessa kuulumasta. Tällä tuon muutoin suoraviivaiseen kappaleeseen vaihtelevuutta ja yritän pitää leikkauksen mielenkiintoisena. Aiemmin mainitsin saaneeni ideoita TV-sarjoista. Tähän kohtaan poimin vaikutteita elokuvia esittelevistä trailereista, joissa kuvaa leikataan kohtauksesta toiseen häivyttämällä kuva mustaan ja leikkaamalla seuraavaksi ilman häivytystä uuteen kuvaan. Toisinaan kuvaa leikataan seuraavaan hyvinkin nopeasti eri kohtausten välillä. Tämänkin tarkoitus on tukea musiikissa kuultavaa kohtaa ja tuoda jälleen vaihtelevuutta leikkaamiseen. Lisäksi musiikkivideoissa tämän kaltaiset osiot eivät ole hirveän yleisiä, joten uskon sen lisäävän myös kiinnostavuutta.

Kun rumpujen soitto suvantokohdassa yltyy nopeammaksi, myös kuvan leikkausten nopeus kasvaa ja seuraa siten musiikkia. Juuri kun kuva on palaamassa taas normaaliksi ja kappale palaamassa jo kertaalleen kuultuun tempoonsa, seuraa vielä sarja erittäin nopeita rumpujen virvelin iskuja mukailevia leikkauksia solistin pitkän huudon myötä. Tämä käynnistää kappaleen viimeiselle kolmasosalleen ja on eräänlainen taitekohta leikkauksessa ja kappaleen kaaressa ennen sen viimeistä osaa.

Loppuosa jäljittelee enemmän alun leikkaustyyliä ja se jopa rauhoittuu loppua kohden antaen tilaa enemmän solisti Eetu Ojaniemen laulusuorituksille pidemmällä leikkauksillaan. Loppuun rakentuu vielä pieni yllätys nopeamman leikkauksen avulla. Tällä tavoin katson rakentaneeni leikkauksella kappaletta mukailevan kaaren, josta löytyvät alku, keskikohta ja loppu.

Pääosin leikkaus on nopeaa ja tyypillistä rockvideolle, mutta se poimii paljon erilaisia huomiopisteitä. Koen, että tärkeintä oli toteuttaa leikkaus kappaleen tunnelmaa mukaillen, ja tällä tavoin pääsin siihen parhaiten käsiksi. Koska kuvatus laulun tempo on 148 iskua minuutissa, totesin nopean leikkauksen tyylin sopivan tähän parhaiten. Sen vuoksi leikkausohjelmaan kertyi lukuisia pieniä pätkiä, joiden keskinäinen yhteensopivuus täytyi tarkistaa ajoittain katsomalla kokonaisuus alusta loppuun (Kuva 5). Hitaalla leikkauksella olisi ollut vaikeampaa täyttää mielenkiintoisesti kappaleen kestävä aika, kun taustana on ainoastaan valkoinen väri ja hieman grafiikkaa. Tällöin kappaletta mukailevaa tunnelmaa olisi täytynyt luoda muilla keinoilla kuin leikkauksella.

Kuva 6. Nopeat leikkaukset ovat lyhyitä palkkeja Avidissa

5.4 Laulajan kasvaminen videolla

Koska videossa näytetään ainoastaan bändin jäseniä ja varsinainen juoni kulkee vain laulun teksteissä, rakensin laulajan esiintymisen varaan myös hieman juonellista kehittymistä mukaillen kappaleen sanoituksessa tapahtuvia asioita ja vokalistin reagoimista niihin. Ensimmäisissä kuvissa, joissa laulaja Eetu Ojaniemeä näytetään, hän esiintyy melko rauhallisena, jopa varovasti, ja myös leikkaus on laulun myöhempisiin tunnelmiin verraten rauhallista.

Rauhallista vokalistia halusin näyttää kuitenkin vain ensimmäisissä kuvissa, ettei tunnelma pääse heti latistumaan. Tarkoituksenahan on juuri kasvattaa laulajan esiintymistä energisemmäksi loppua kohden, sillä myös kappaleen teksti voidaan

ymmärtää kasvukertomuksena ja pyrkimyksenä päästä eteenpäin. Jo kappaleen nimi The Sign Out (Blue Vertigo 2011), voidaan ymmärtää kirjaimellisesti kirjautumisena ulos jostain.

Kappaleen edetessä tapahtuu muutoksia. Leikkaus on hidasta videon alussa, kuten myös kuvakulmat ovat laajoja. Pian leikkaus kiihtyy ja myös laajat kuvakulmat vähenevät. Laulajan esiintymisessä näkyy pian enemmän potkua. Yhdessä näiden vaikutuksesta tunnelma käy intensiivisemmäksi ja energisemmäksi. Poiketen alussa nähtävistä kuvista, nyt lauletaan useammin suoraan katsojalle, eikä pää ole painuksissa, tai katse suunnattuna maahan. Sen sijaan mikrofonitelineeseen tukeudutaan vielä, ja se pysyykin eräänlaisena viimeisenä esteenä laulajalle ennen kuin ulosanti muuttuu räyhäkkäämmäksi. Vielä laulaja seisoo kuitenkin tukevasti paikallaan, mutta käsillä elehditään jo hieman ja vahvistetaan sanoituksen viestiä.

Kappaleen puolivälin jälkeen seuraa suvantovaihe, josta noustaankin kohti loppua. Jälkimmäisen kitarasoolon perään kuvataan paljon laulajaa hitaimmilla leikkauksilla koko musiikkivideon aikana. Tässä piilee eräänlainen ristiriita. Koko videon ajan pyrin pitämään tunnelmaa intensiivisenä nopeilla leikkauksilla. Nyt leikkaukset kuitenkin hidastuvat, juuri loppuhuipennuksen aikana, jossa tunnelman pitäisi olla tiheimmillään.

Syynä tähän on laulajan vauhdikas esiintyminen, joka osaltaan pitää tunnelman oikeanlaisena. Tästä syystä videossani vallalla olevaa nopeaa leikkausta ei käytetä, vaan jätin sijaa eläytymiselle, joka toimii tässä kohdassa paremmin. Kohta on itselleni myös osoitus improvisoivan tyylin toimivuudesta parhaimmillaan ja osoitus, että kuvauksissa sen käyttämisestä oli hyötyä. Lopun kuvat laulajasta on leikattu yhdestä ainoasta otosta, jossa laulajaa ohjattiin improvisoimaan ja eläytymään kappaleeseen. Näitä en olisi kyennyt käsikirjoittamaan siinä vaiheessa, kun käsikirjoitustani rakensin.

Lopussa mikrofoniteline on heitetty syrjään, eikä se ole enää este liikkumiselle tai eläytymiselle. Niinpä liikettä on laulajan esiintymisessä paljon, ja sanoituksen tueksi laulaja elehtii rivakasti käsillään, ja tunnelma on erittäin vapautunut ja räyhäkäs. Tämä tukee myös kappaleen lyriikkaa. Viimeisimmissä kuvissa laulajasta hänen liikehdintänsä menee jo hieman kuvan rajojen ulkopuolelle ollen samalla osuva vertauskuva hänen kuvainnolliselle kasvulleen kappaleen aikana. Juuri siitä kappaleen sanatkin kertovat, siirtymisestä eteenpäin ja kasvamisesta pois vallitsevasta olotilasta. Seuraavassa on kerrottu tiivistetysti sanoitusten pääkohdat:

More closer she gets, she's going into my head / And take all that's left / far as we go I'm stepping out of this mess / This is my voice signing out! / Free! / You're coming out of my head /

(Ojaniemi 2011).

6 MUSIIKKIVIDEOTUOTANNON RAHOITUS

Jussi Saarinen (01.08.2011) toteaa kulttuurin muuttuneen äkkiä, eikä nykyään musiikkivideoihin enää panosteta miljoonia, kuten MTV:n kulta-aikana. Antony Bentley (Bentley [16.01.2006] Savolaisen [16.01.2006] mukaan) mielestä Suomessa musiikkivideon tekeminen on heikosti tuottavaa bisnestä. Budjetit ovat usein alimitoitettuja. Tällöin varaa maksaa videon tekijöille on niukasti ja tässä suhteessa heidän on tultava vastaan saadakseen työn toteutetuksi. On pyrittävä tekemään videoita kaikille bändeille pienilläkin resursseilla ja koota ympärilleen taitavia tekijöitä. Lisäksi on kyettävä oppimaan virheistään. (Bentley [16.01.2006] Savolaisen [16.01.2006] mukaan.).

Videon toteutimme kokonaan nollabudjetilla ja vapaaehtoisvoimin, jotka oli koottu ajatellen osaamista musiikkivideoiden parissa. Kaiken kaluston sain käyttööni koululta, kuten myös kuvaustilan. Pidin kirjaa kaikista aiheutuneista kuluista ja laskin projektin edetessä kuvitteellisen budjetin (Liite 1). Palkat laskin Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry:n (TeMe Ry 2012) sivuilta löytyvän Elokuva- ja TV –tuotannon palkat 2012 -taulukon mukaan. Kaluston vuokrahinnat laskin Suomilammi Oy:n (Suomilammi Oy 2012) hintatietojen mukaan. Loppusummaksi videolle kertyi 24 931 euroa. Kokonaisuudessaan budjetti löytyy liitteestä (Liite 1).

Luku vaikuttaa suurelta, ja pääasiallisesti nettikäyttöä varten tehtävälle musiikkivideolle se on mielestäni erittäin kallis. Jos huomioidaan vielä, että video tehtiin orkesterille ilman levy-yhtiön tai muutakaan ulkopuolista rahallista tukea, piilee tässä varsin poikkeuksellinen asetelma. Harvalla levy-yhtiöön kirjaamattomalla bändillä olisi varaa laittaa ensivideosa tekemiseen 25 000 euroa.

Sony Music Finlandin toimitusjohtajan Kimmo Valtasen (Valtanen [25.08.2010] Koposen [25.08.2010] mukaan) mukaan heidän rahoittamiensa videoiden keskimääräinen budjetti vuonna 2010 oli noin 5 000 euroa. Kuitenkin videoita tehtiin tuolloin huomattavasti halvemmallakin. Muutama vuosi aikaisemmin

Lordin musiikkivideoon oli budjetoitu noin 100 000 euroa. (Valtanen [25.08.2010] Koposen [25.08.2010] mukaan.) Näidenkin tietojen valossa musiikkivideoni näyttää mielestäni edelleen hintavalta. Tutkin seuraavaksi tarkemmin, mistä musiikkivideoni kulut koostuvat.

Suuri vaikuttaja budjetissani on opetteleva tekotapa, jolla toteutin videon. Se oli ensimmäinen musiikkivideoprojektini, ja toteutin sen varsin kokeiluluontoisesti. Halusin sisäistää tekemäni asiat kunnolla ja oppia niistä asioita tulevaisuutta silmällä pitäen. Ammattimaisemmassa tuotannossa oppimisella on vähemmän sijaa ja tekemisen on oltava tehokasta. Nopeammalla työtahdilla tunteja karsitaan pois, ja siten palkkoihin ja mahdollisiin kalustovuokriin kohdistuvat menot pienenevät. Valmiilla osaamisella kuluja voidaan pienentää.

Tutustuin ensimmäistä kertaa green screenin käyttämiseen, jolloin monet siihen liittyvät asiat aina kuvaamisesta editoimiseen toivat itselleni jotain uutta opeteltavaa. Se tietysti myös hidasti musiikkivideoni tekoa. Kaikesta tästä ajasta laskin itselleni ja osaksi työryhmälle kertyvät palkat. Tuotantokustannuksiin budjetistani meni 9 301 euroa, joka koostuu pääosin kuvausryhmän palkoista sekä kalusto- ja tilavuokrista.

Jälkikäsitteily vei lähes samanlaisen siivun, 9 855 euroa. Varsinkin jälkikäsitteilyssä yrityksen ja erehdyksen kautta tekemäni kokeilut kasvattavat loppusummaa reippaasti, sillä en kyennyt automaattisesti laittamaan oikeita asetuksia ja säätöjä kuvaamaani materiaaliin. Leikatessa oikeita kuvia oli välillä etsittävä ja vaihdeltava niitä sopivimmiksi, sillä tarkkaa jokaisen kuvan kattavaa käsikirjoitusta minulla ei ollut työskentelytavastani johtuen. Pilkuntarkan suunnitelman tekeminen olisi pudottanut hieman tuotantokustannuksia. Tässä projektissa oppimani asiat ovat kuitenkin pois seuraavasta musiikkivideosta tai viherkankaalla tehtävästä työstä, koska kokemuksesta osaan tehdä asioita nopeammin.

Viherkankaan käyttö lisää omalta osaltaan tuotantokustannuksia. Kankaan käyttömahdollisuus edellyttää usein studion vuokraamista muutamaksi päiväksi,

sillä iso kangas vaatii suuret tilat. Kuvatessa ulkona saattaa kustannukset vaihdella olosuhteiden mukaan, mutta kuvauslokaation voi saada ilmaiseksikin. Sähkövirran saanti on silti hoidettava jollain tapaa, ja esimerkiksi sähkön saanti maksaa poikkeuksetta. Viherkangas kuitenkin lisää työtä myös editointivaiheeseen, koska se on poistettava näkyvistä, ja sen tilalle laitetaan usein jotain muuta visuaalista elementtiä. Tämä pidentää editointilaitteiston vuokria ja lisää myös palkkakuluja.

Kokonaisuudessaan videoltani löytyy elementtejä, joiden poistaminen tai korvaaminen toisella olisi pudottanut budjetin kokonaishintaa. Tämä olisi ollut suoraan pois oppimisen alueelta, joka on tässä projektissa olennainen. Viitaten Sony Music Finlandin Kimmo Valtasen (Valtanen [25.08.2010] Koposen [25.08.2010] mukaan.) mainitsemaan videoiden viiden tuhannen euron keskibudjettiin, olisimme kuitenkin tehneet kalliimman videon vielä karsittuammekin edellä mainitsemani asiat. Niinpä on huomionarvoista, kuinka halvalla videoita nykyään tehdään ja kuinka taloudellisesti kannattamatonta se on.

Lopuksi on todettava, että mielestäni nykyään on mahdollista tehdä hyvä video pienellä rahalla. Tämä vaatii kuitenkin hieman omaa kalustoa ja taloudellista uhrautumista sekä omistautunutta työryhmää, jonka kannustimena ei saa olla raha. Rahan puute ei silti estä tekemästä yleisölle mielenkiintoista videota, jonka parissa viihtyy. Kysymys on enemmän yhdestä kantavasta ideasta, jonka voi sisällyttää musiikkivideoon esimerkiksi juonen tai teknisen toteutuksen kautta.

7 LOPPUMIETTEET

Tarkastellessani opinnäytetyöni kirjallista osuutta huomaan usean suunnittelemani asian toteutuneen myös lopullisella musiikkivideolla. Ei ole epäilystäkään, etteikö kyseessä olisi puhdas soittovideo, joka tuo esiin bändin jäsenet ja heidän soittamansa musiikin. Markkinoinnin välineenä video toimii antamalla vääristelemättömän kuvan musiikkinsa takana seisovasta yhtyeestä.

Kuvallisen annin karu tyyli herättää varmasti mielipiteitä, juuri niin kuin kuulukin, mutta se erottaa myös videon muiden joukosta pelkistetyllä ulkoasullaan. Osaltaan sen leikkausrytmi myötäilee kappaleen rytmiä ja sen suoraa ilmaisua tukevaa rakennetta. Kappaleen energinen tunnelma välittyy katsojalle myös kuvan kautta. Pidin työssäni tutkimisesta, jolla etsin kuvausmateriaalista tutkimusongelmaa selvittäen minuun vaikuttavia kohtia. Sama koskee leikkaamista, jonka avulla rakensin videosta yhtä kokonaista katseenkestävää leikkausten summaa. Uskon myös onnistuneeni pitämään videon mielenkiintoisena käyttämälläni minimaalisilla keinoilla.

Eniten kaivelemaan jäi ensimmäisen kuvauspaikan vaihtaminen olosuhteiden pakosta, sillä pidin suuresti paikan tunnelmasta, ja se olisi mahdollistanut videon kuvaamisen studio-olosuhteiden ulkopuolella. Ehdottomasti olisin halunnut tallentaa sen myös musiikkivideolleni. Kenties kuukautta myöhemmällä kuvausajankohdalla musiikkivideo olisi pystytty toteuttamaan alkuperäisessä paikassa. Se olisi tietysti muuttanut koko videon ja projektin luonteen toisenlaiseksi. Nyt viherkankaan käyttäminen muodosti projektini yhden kulmakiven, ja uuden opettelu vei paljon aikaa. Opettelemista olisi toki tullut muutenkin, sillä olihan musiikkivideon tekeminen entuudestaan minulle vierasta. Siihen verraten olen lopputulokseen tyytyväinen.

Suunnitelmien muutokset ovat kuitenkin osa pitkäkestoista projektia. Tähän on osattava varautua ja tartuttava varasuunnitelmaan. Omalla kohdalla hyppäys toiseen suunnitelmaan ei ollut täysin mutkaton, mutta se ei estänyt toteuttamasta

visioita, joita videon varalle oli suunniteltu. Itse jätin suunnittelussa paljon varaa toimimiselle tilanteen mukaan ja ilokseni huomasin sen olevan joustavuuden takia kannattavaa.

Yllätys tutkimuksissa löytyi sen budjetoinnista. Summa videon tekemiselle kasvoi yllättävän suureksi, mutta oikeastaan sen merkitys on vähäinen, koska musiikkivideot tehtaillaan nykyään lähes vapaaehtoisvoimin. Jo työryhmälle kuvitteellisesti maksamani palkat ylittävät puolella useiden suomalaisten musiikkivideoiden budjetin. Markkinoiden avautuminen Internetin kautta pienten bändien kätten ulottuville on ilman muuta hyvä uutinen, mutta ammattimaisille videotehtailijoille ajat ovat kovat.

Kysyin bändini jäseniltä palautetta valmiista musiikkivideosta. Palaute oli pääosin positiivista mutta onneksi sain myös kommentteja videon puutteista. Videoon kaivattiin lisää kamera-ajoja, koska ne näyttivät hyvältä. Toinen puute oli kuvat koko bändistä samanaikaisesti. Nämä asiat selittyvät pitkälti taiteellisilla ratkaisuillani, jättää kuviin vain yksi ihminen kerrallaan, ja kamera-ajot ainoastaan rumpuja varten. Toisaalta ymmärrän hyvin, että niitä osattiin kaivata, sillä niitä näkee useimmissa musiikkivideoissa.

Positiivinen palaute käsitteli paljon videon toimivaa yleistunnelmaa. Toimivasta leikkauksesta ja erikoisista kuvakulmista tuli myös joitakin mainintoja. Kokonaisuutena projektista jäi itsellenikin positiivinen maku. Sain paljon kokemusta kaikilta osa-alueilta musiikkivideon tekemisessä, ja koen onnistuneeni välittämään katsojille haluamaani tunnelmaa musiikkivideon kautta. Tärkeimpänä pidän videolle asettamieni tavoitteiden täyttymistä ja orkesterille hyvän markkinointivälineen valmistamista.

LÄHTEET

Alanen, A. 2004. Suomalainen musiikkivideografia. Helsinki: Edita Prima Oy.

Blue Vertigo. 2011. The Sign Out.[CD-levy].Ylistaro: Sami Nortunen.

Elokuva- ja TV –tuotannon palkat 2012. 13.01.2012. [Verkkosivusto]. Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana: <http://www.teme.fi/tyoelamaan/palkat/331-elokuvapalkat.html>.

Gaskell, E.2003. The Complete Guide to Digital Video. Ilex: Cambridge.

Happoradio. 2008. Che Guevara.[Musiikkivideo].Epic Records.

Hintsanen, P.2007.[Verkkosivu]. Coloria.[Viitattu 05.04.2012]. Saatavana: <http://www.coloria.net/varit/punainen.htm>

Jackman, J.2002. Lightning for Digital Video & Television. Lawrence: CMP Books.

Jyväskylän yliopisto. Ei päiväystä. Laadullinen tutkimus. [Verkkosivu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>.

King, M. 2009. Music Marketing: Press, Promotion, Distribution, and Retail. Berklee Press.

Koponen, J-M. 25.08.2010. Musiikkivideot ovat siirtyneet lähes kokonaan nettiin. [Verkkosivu]. YLE. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana: http://yle.fi/uutiset/kulttuuri/2010/08/musiikkivideot_ovat_siirtyneet_lahes_kokonaan_nettiin_1930293.html.

Laitinen, K., Raike, A. & Viikari, T. Ei päiväystä. Elokuvan taju.Oppimateriaali.Leikkaaja. [Verkkosivusto]. Elokuvan taju. [09.04.2012]. Saatavana: <http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/jalkituotanto/leikkaaja.jsp>.

Leponiemi, K.2010. Videokuvaus: Taitoa ja tekniikka.1. painos. Jyväskylä: Docendo.

Massive Attack. 1991. Unfinished Sympathy.[Musiikkivideo].Wild Bunch Records.

McGrath, T. 1996. MTV: The Making of a Revolution. Philadelphia: Running Press Book Publishers.

Median Maailma. 2012. Median maailma. Musiikkivideo.
[Verkkosivu]. Opetushallitus. [Viitattu 26.3.2012]. Saatavana:
http://www2.edu.fi/medianmaailma/median_lukutapoja/musiikkivideo.html.

Musiikkituottajat. 2012. [Verkkosivu]. 17.4.2009 Muuvi-voittajat 2008. [Viitattu 05.04.2012]. Saatavana: <http://www.ifpi.fi/uutiset/arkisto/muuvi-voittajat%202008>.

Mute sanasto. 1996. Mute. Musiikin teoriaa webissä. [Verkkosivusto]. Tampereen Yliopisto. [Viitattu 10.04.2012]. Saatavana:
<http://www.uta.fi/arkisto/mustut/mute/apusivut/sanasto.html>.

Mäkelä, A & Mäkelä, O. Ei päiväystä. II Rumpuopas. [Verkkojulkaisu]. Turku: Edu Turku. [Viitattu 10.04.2012]. Saatavana:
<http://www.tkukoulu.fi/~olkrrma/rumpuopas/>.

Nightwish. 2008. The Islander. [Musiikkivideo]. Spinefarm Records.

Ojaniemi, E. 2011. Blue Vertigo: The Sign Out. [Lyriikat]. Ylistaro: Sami Nortunen.

Saaranen-Kauppinen, A & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana:
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4.html

Saarinen, J. 01.08.2011. MTV juhlii tänään kolmekymppisiä-musiikkivideo tippui kyydistä, nuoriso ei. [Verkkolehtiartikkeli]. Helsinki: Pop Media Oy. [Viitattu 10.04.2012]. Saatavana: <http://www.rumba.fi/mtv-juhlii-tanaan-kolmekymppisiaan-%E2%80%93-musiikkivideo-tippui-kyydistä-nuoriso-ei-26426/>

Savolainen, E. 16.01.2006. Musiikkivideon elokuvatyöläinen. [Verkkosivu]. Helsinki: Nuorisoasiainkeskus. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana:
[http://www.freeyourmind.fi/jutut/2006/musiikkivideon elokuvatyolainen_100106.php](http://www.freeyourmind.fi/jutut/2006/musiikkivideon_elokuvatyolainen_100106.php).

Suomilammi Oy. 2012. [Verkkokauppa]. [Viitattu 09.04.2012]. Saatavana:
<http://www.suomilammi.fi/> Linkkipolku: <http://www.suomilammi.fi/> -> Laitevuokraus -> Vuokralalusto hinnastoon.

- Tekniikan Maailma. 21.04.2009. [Verkkolehtiartikkeli]. Otavamedia Oy.
Mainosvideo kuvattiin CanonEOS 5D MarkII –järjestelmäkameralla. [Viitattu 10.04.2012]. Saatavana: <http://tekniikanmaailma.fi/uutiset/mainosvideo-kuvattiin-canon-eos-5d-mark-ii-jarjestelmakameralla>
- The Buggles. 1979. Video Killed the Radio Star. [Musiikkivideo]. Island.
- Tikkanen, J. 1997. Internetix.Musiikin visualisoinnin historia. [Verkkosivu]. Otavan opisto. [Viitattu 10.04.2012]. Saatavana: http://materiaalit.internetix.fi/fi/opintojaksot/7taide/musiikkivideo/visualisoinnin_historiaa.

LIITTEET

LIITE 1. Budjetti

KUSTANNUSARVIO						
			Budjetin pvm		5.4.2012	
	lkm.	yks.	X	arvo/yks.	yht.	kust.yht.
KÄSIKIRJOITUS JA OIKEUDET						
Oikeudet	1	kpl		300	300	
Käsikirjoittaja	1	hlö		252	252	
Muut					0	552
KÄSIKIRJOTUS JA OIKEUDET YHTEENSÄ						552
TUOTANNONVALMISTELU HENKILÖKUNTA						
Tuottajan korvaus	1	hlö	4	296	0	1 184
Ohjaaja	Matti Hautalahti	1	hlö	1	296	296
	lomakorvaus	9,0 %			27	
	palkansivukulut	24,0 %			77	400
Apulaisohjaaja	Hanna Rinnankoski	1	hlö	1	252	252
	lomakorvaus	9,0 %			23	
	palkansivukulut	24,0 %			66	341
Kuvaaja	Tommi Kilpiö	1	hlö	1	252	252
	lomakorvaus	9,0 %			23	
	palkansivukulut	24,0 %			66	340
TUOTANNONVALMISTELU HENKILÖKUNTA YHTEENSÄ						2 265
KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS						
Matkat	15	km	3	0	21	
KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS YHTEENSÄ						21
KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU YHTEENSÄ						
						2 838
ELOKUVAHENKILÖKUNTA						

Tuotanto							
Tuottajan korvaus		1	hlö	3	296	888	888
						0	
Ohjaus							
Ohjaaja		Matti Hautalahti	1	hlö	3	296	887
		lomakorvaus	9,0 %			80	
		palkansivukulut	24,0 %			232	1 199
I apulaisohjaaja		Hanna Rinnankoski	1	hlö	3	252	756
		lomakorvaus	9,0 %			68	
		palkansivukulut	24,0 %			198	1 022
Kuvaussihteeri		Pauliina Pajunen	1	hlö	3	210	630
		lomakorvaus	9,0 %			57	
		palkansivukulut	24,0 %			165	852
Kuvaus							
Kuvaaja		Tommi Kilipö	1	hlö	3	252	755
		lomakorvaus	9,0 %			68	
		palkansivukulut	24,0 %			198	1 021
ELOKUVAHENKILÖKUNTA YHTEENSÄ							4 981
STUDIOT JA KUVAUSPAIKAT							
Studiovuokrat green screenillä ja valoilla		1	studio	2	1 800	3 600	
						0	3 600
STUDIOT JA KUVAUSPAIKAT YHTEENSÄ							3 600
ELOKUVATEKNINEN KALUSTO							
Kamerakalusto							
Vuokrattu		Kamerasetti	1	kpl	3	210	630
Tarvikkeet (dust-off, teipit jne.)			3	kpl	3	10	90
							720
ELOKUVATEKNINEN KALUSTO YHTEENSÄ							720
TUOTANTOKUSTANNUKSET YHTEENSÄ							9 301
LEIKKAUS JA KUVANKÄSITTELY							
Leikkaaja		Matti Hautalahti	1	hlö	10	296	2 956

	lomakorvaus	9,0 %				266	
	palkansivukulut	24,0 %				773	3 995
Apulaisleikkaaja	Tommi Kilpiö	1	hlö	1	210	210	
	lomakorvaus	9,0 %				19	
	palkansivukulut	24,0 %				55	284
Jälkityökoordinaattori	Matti Hautalahti	1	hlö	4	296	184	
	lomakorvaus	9,0 %				107	
	palkansivukulut	24,0 %				310	1 600
	kortilta tietokoneelle arkistomateriaalien siirrot	3	kpl	1	15	45	
						0	45
Digitaalinen kuvankäsittely	värimäärittely	1	hlö	4	252	1 007	
	efektit	1	hlö	1	252	252	
	muu kuvankorjaus					0	1 259
Muut	leikkauskaluston vuokra	1	kpl	10	260	2 600	
	levytila					0	2 600
LEIKKAUS JA KUVANKÄSITTELY							9 784
ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTELY							
Äänileikkaaja	Matti Hautalahti	2	tunti	1	26	53	
	lomakorvaus	9,0 %				5	
	palkansivukulut	24,0 %				14	71
ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTELY YHTEENSÄ							71
JÄLKITUOTANTOKUSTANNUKSET YHTEENSÄ							9 855
SEKALAISET KUSTANNUKSET							
Vakuutukset							
	Tuotanto- tai valmistumisvakuutus					0	
	Kalustovakuutus	1	kpl	1	55	55	
Muut						0	55
SEKALAISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ							55
MUUT YHTEENSÄ							55
KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU							
							2 838
TUOTANTOKUSTANNUKSET							19 211
HALLINTOKULUT korkeintaan 5%					5,0 %		961

(tuotantokustannuksista)		
VARAUS SATUNNAISIIN KULUIHIN 7-10% (tuotantokustannuksista)	10,0 %	1 921
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ		24 931